

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 23. szám.

Június hó 2.

A hitelszövetkezetek legközelebbi feladatai

Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatójának előadása a hitelszövetkezetek kongresszusán

A hitelszövetkezetek május hó 28-án lefolyt kongresszusán Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, a fenti címmel előadást tartott és beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő. A magyar szövetkezeti mozgalom vezérégyéniségének nagyjelentőségű előadásából az alábbi részletekkel ismertetjük meg lapunk olvasóit:

Hetedik esztendejében a gazdasági világválságnak, itt áll a magyar hitelszövetkezeti mozgalom töretlenül és tetterekészen a további munkára. Hét esztendő óta nem kapott, de nem is kért a hitelszövetkezeti központ és a hitelszövetkezeti hálózat az államtól anyagi támogatást. Saját erőinkre támaszkodtunk, melyeket a propaganda éveiben megkészszerelve 60 millió pengőre emeltünk. Saját erőinkre támaszkodtunk, mert a szövetkezeti önszegély alapján iparkodunk mozgalmunkat tovább fejleszteni, mely a szövetkezeti élet erkölcsi és gazdasági megerősödésének legbiztosabb támasza.

A nagy gazdasági válság folytán nehéz helyzetbe jutott földművelő és kisiparos szövetkezeti tagjaik fölségítése terén a hitelszövetkezetek megtették eddig is a kötelességüket. Mikor a gazdasági válság kitört, a 16—20 százalékos kamatok idején a hitelszövetkezetek nyújtották a 7—8 százalékos kölcsönöket. S mikor a hitelezők nagy része sietett fölmondani a gazdák kölcsöneit, a megszorult falusi adósok a hitelszövetkezeteknél találtak menedéket a birtokárverések ellen, amikor még kormányrendeletek nem védték az adósokat az árverések ellen.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet és a hitelszövetkezetek feladatuknak tekintik, hogy a törekvő gaz-

da- és falusi adósok megmentésére irányuló munkából a jövőben is kivegyék a részüket. A tiz holdon aluliak tökesegélyeinek folyósításában hónapok óta közreműködünk, s reméljük, hogy ezt a segítőakciót pár hónapon belül eredményre is visszük. Többi védett tagjaikkal szemben is a legmesszebbmenő jóakarattal kell, hogy szövetkezeteink viseltessenek. Szívesen továbbítjuk a kincstár által nyújtott segítséget gazdaadós-tagjainknak, de ezen túl is védelemben részesítünk minden szövetkezeti tagot, aki maga

is iparkodik a szövetkezet iránti kötelességének eleget tenni. Nekünk nem mindegy az, hogy kinek a kezén van a magyar föld. Az Országos Központi Hitelszövetkezetnek nincsenek árverésen szerzett birtokai. S ha a szövetkezetek született ellenségei szemrehányást tesznek, hogy a hitelszövetkezetekkel van legtöbb bajuk az eladósodott gazdáknak, akkor ebből csak annyi az igazság, hogy míg a legtöbb pénzüintézet kellő időben szabadult a gazdakölcsönöktől, addig a hitelszövetkezetek éppen ellenkezőleg,

Magyar vasutasok Berlinben

Az elmúlt héten 400 magyar vasutas háromnapos látogatást tett Berlinben. Képjünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor a magyar vasutasok megkoszorúzzák a német hősök emlékművét.

nemcsak régi gazdakölcsöneiket nem mondták föl az agrárválság küszöbén, de még azoknak a bajba jutott gazdáknak a kölcsöneit is konvertálták, akiket annakidején kölcsönök fölmondása révén árverés fenyegetett.

Amilyen szeretettel gondolják azonban szövetkezeteink eladósodott tagjaik jogos érdekeit, éppoly felelősségérzettel kell gondolniok a szövetkezetek jogos érdekeit is. A szövetkezet altruista intézmény, de az altruizmus nem azt jelenti, hogy mondjon le a szövetkezet minden jogsegélyről még a legrosszabb adósokkal szemben is és hagyja veszni a szövetkezeti ta-

téhez hűtlen tagot kötelességének teljesítésére szorítsák.

További jelentős feladata a hitel-szövetkezeti hálózatnak a mezőgazdasági hitellel fokozatos felújítása. Az OKH az előző évi kongresszusi határozatoknak megfelelően már a múlt években is nyitott 4—5 millió pengő új hitelkeretet a szövetkezetek részére. Központunk ezen az uton tovább halad, de az új hitellel fellendítésének a szövetkezetek részéről is vannak fontos előfeltételei. Életbevágó feladata minden szövetkezeti igazgatóságnak, hogy a régi kölcsönállomány gondozására a legnagyobb figyelmet fordítsa. Másik lényeges előfeltétele a hiteléletnek: a *tökegyűjtés*. Örömmel állapítom meg, hogy nehéz, de kitartó törekvéseinknek máris van eredménye még a takarékbetétgyűjtés terén is, mert a *hitelszövetkezetek betétállománya az 1933. évi 25,849.971 pengőről 1934. évben hozzávetőleg 29 millió pengőre nőtt*. Több, mint 3 millió pengőt tesz ki az első egy évi emelkedés a válság kitörése óta. Ez szolgáljon buzdítással, hogy az üzletresek és a betétek gyűjtésén, a heti betétrendszer bevezetése útján fáradhatatlanul tovább dolgozzunk.

Szövetkezeteinknek elől kell járni napjaink legmagasabb hivatása: a *nemzeti erőgyűjtés terén is*. Az erkölcsi kitartásban csodákat termelő nemzet annyi csapás után a sir szélén várja a jobbak becületos munkáját a gazdasági erőgyűjtés terén. A szorgalmas termelő munka folytatása mellett a *tisztességes és kitartó képzése az apró tőkéknek a szövetkezetekre vár*. A Széchenyi István által hirdetett hitel fogalmát becületesen és tisztán kell átvinni polgárságunk köztudatába.

Nemzetünknek másik féltett kincse a föld, melynek a magántulajdon tiszteletbentartásával való megbecsülése hazafias kötelesség. Birtokpolitikai téren az idő a mi álláspontunknak ad igazat s ezért szövetkezeteinknek arra kell törekedni, hogy, ahol erre a lehetőség kínálkozik, a *nagybérleteken földbérli szövetkezetek alakuljanak*. Az OKH készséggel áll szövetkezeteink rendelkezésére, ahol úgy a földbirtoktulajdonos, mint a földművesgazdák erre hajlandóságot mutatnak.

40 éve a világot uraló eredeti angol
THE CHAMPION
 kerékpárokat havi 20 pengős és saját készítésű kitiűnő
ROYAL STAR
 kerékpárokat 180 pengőért havi 16 pengős részletre.
Kerékpáralkatrészeket rendkívül olcsó leszállított gyári árban.

Láng Jakab és fia kerékpár-
 nagykereskedés
 Budapest, József-körút 41. sz.

Kérjen ingyen nagy képes árjegyzéket!

Schandl Károly ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A hitelszövetkezetek kongresszusa kimondja, hogy a magyar hitelszövetkezeti hálózat a gazdasági válsággal sikeresen dacolva, fokozott erővel működik közre a súlyos helyzetben lévő földművelő és falusi nép megmentésében. Mint hosszú évek során, úgy a jövőben is a szövetkezeti önségély alapjára helyezkedve, iparkodik a mezőgazdasági hitellel fokozatos megindítása és a nemzeti tőkeképzés érdekében a hitelszövetkezeti életet bensőségesen újjászervezni. Végül a mai idők legátfogóbb nemzeti birtokpolitikáját, a földbérli szövetkezeti mozgalmat újból megindítja s a hitelszövetkezetek erejét e révén is a nemzeti felemelkedés szolgálatába állítja.“

*

A kongresszus résztvevői hosszantartó, lelkes tapssal jutalmazták a magyar hitelszövetkezeti élet vezérének nagyfontosságú kijelentéseit.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház május hó 21-iki, keddi ülésén, az 1935—36. évi állami költségvetés tárgyalása során vitéz Kenyeres János a gazdaadósok rendezését sürgette és a gazdák számára megállapított adókulcs magasságát kifogásolta. Végül elismeréssel állapította meg, hogy Gömbös Gyula volt az első, aki a frontharcosok és hadirok-kantak jogos kívánságait elismerte. Bárczay Ferenc és vitéz Árvátfalvi Nagy István elfogadták a költségvetést. Németh Imre azt hangsúlyozta, hogy *elpusztulhat minden és a nemzet mégis élni fog, ha erős és dus marad parasztságának erdejé*. Csoór Lajos a gazdaadósok, adó- és illetékügyi tartozások rendezése ügyében terjesztett be határozati javaslatot. Létay Ernő annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a kormányprogramm kerestülviteiben az országot nem fogja családás érní.

A május hó 22-iki, szerdai ülésen Roszner István báró a gyapju-, cukor és tejtermelés problémáival foglalkozott. Urbán Gáspár báró szerint a kormány négyéves munkaterve őszinte akarattól áthatott munka-program, amelyet mindenkinek meg kell köszönni. Megay-Meissner Károly a magyar mezőgazdaság helyzetével foglalkozott. Adatokat sorolt fel annak bizonyítására, hogy a *gyáripar nagyobb kedvezményben részesül, mint a mezőgazdaság, bár a mezőgazdasági termelés válságban van*. Éles szavakkal bírálta a gyáripari kartel káros árpolitikáját, amely akadály a

Göring porosz miniszterelnök Gömbös Gyula miniszterelnök társaságában Budapesten

gok pénzét, hanem kölcsönösséget jelent ez az altruizmus: *egy mindannyiért, mindannyi egyért*. A szövetkezet nem jótékonyági intézmény, amely segélyeket oszt, — hiszen erre fedezete nincs — hanem hitelező szervezet, amely kölcsönöket nyújt a szövetkezeti tagok pénzéből s egyéb általa visszafizetendő hitelekéből.

Az OKH és a hitelszövetkezetek nem részesülnek államsegélyben, nem kezelnek OTI-betéteket s elenyésző mennyiségben törvényhatósági és hasonló közpénzeket, vagy állami szubvenciót jelentő üzleteket sem, mégis itt állnak rendületlenül, teljes épségben. Itt áll az OKH szinte ugyanazzal az ezernyi hitelszövetkezeti hálózattal, mint amellyel a gazdasági válság elején megindult. Készen állunk a további segítőmunkára is a tiszta szövetkezeti elv alapján, de csak odáig, ahol a szövetkezetek teljesítőképessége végződik. Szövetkezeteinknek önmagukkal és a többi szövetkezeti tagokkal szemben hasonlóan súlyos feladatuk, hogy a szövetkeze-

mezőgazdasági termelés rentabilitásának. Az értékesítési politika megváltoztatását kérte, elsősorban azt, hogy a *lelkiismeretlen kereskedők a magyar gazdát ne uzsorázzák ki*. Ezután adózási és tarifális kérdésekkel foglalkozott és eredményes intézkedéseket kért a mezőgazdaság megsegítésére.

Az ülés végén két interpelláció hangzott el.

A május hó 23-iki, csütörtöki ülésen a vita első szónoka *Vitéz Szalay László* volt, aki a választójogi törvénynél fontosabbnak tartja a gazdasági kérdések megvalósítását. *Vay Miklós* báró felvetette a munkakerentő akció gondolatát: jutalomban részesítené azokat a munkaadókat, akik munkaalkalmakat teremtenek. *Károlyi Viktor* gróf a gazdaadósságok helyes és végleges rendezését sürgette. *Béldy Béla* szerint elsősorban a mezőgazdasági kisüzemeket kell támogatni. *Patacsi Dénes* azt kéri, hogy a kezeseket ne árverezzék el; szállítsák le a kisüstön fött szesz adóját és javaslatot tett arra, hogy a honvédség milyen módon szerezze be az eddiginél gazdaságosabban a szükségleteit.

A május hó 24-iki, pénteki ülésen a vitát *Leel Ősy Árpád* nyitotta meg, aki méltányosnak tartaná, ha a gazdasági rendelet hatályát az egyházak adósságaira is kiterjesztenék. *Rajniás Ferenc* a reformnemzedék célkitűzéseit ismertette. *Törley Bálint* szerint a falu érdekeit minden eszközzel támogatni kell. Ifj. *Temple Rezső* arra mutatott rá, hogy hazánkban csak annak az iparnak van létjogosultsága, amelynek a nyersanyagát a mezőgazdaság szolgáltatja. *Plósz István* agglégényadó bevezetését és a gyermektelen családok megadóztatását sürgette a többgyermekes családok javára. *Mezey Lajos* a szikeállítások megjavítását kívánta.

A május hó 25-iki, szombati ülésen *Martsekényi Imre* arra figyelmeztette a szociáldemokrata pártot, hogy a nyomor rongyait ne használja fel politikai zászlónak. *Matolcsy Mátyás* kifogásolta, hogy a földmivélsügyi tárca dotálása a költségvetésben folyton csökkent. *Farkas Géza* az ipari és a mezőgazdasági árszínvonal közötti nagy különbséget tette szóvá. *Vitéz Miskolczi Hugó* kormánybiztos kiküldetését kérte az elhagyatott Tiszántulra. *Drózy Győző* örömeinek adott kifejezést afelett, hogy Gömbös Gyula megértette az idők szavát és belátta, hogy a nemzet nem lehet tervtelen fejlődés játéka. Ezután *Fabinyi Tihamér* pénzügyminiszter mondott vitázáró beszédet. Erőteljesen állást foglalt a pengő leértékelésének kívánása ellen, amely csak arra volna jó, hogy például a *buzánkért csupán a világpiaci áron elérhető tíz pengőt kapnók meg a mai 16 pengő helyett*. A fagykár nem fogja felborítani a költség-

vetést, mert bizonyos tartalékokról is történt gondoskodás.

A Ház a miniszter beszéde után a költségvetést általánosságban elfogadta.

Felsőház

A felsőház május hó 22-én tartott ülésén a *Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves megünneplésére* vonatkozó és a *közoktatási igazgatásról* szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Széleskörű vita és *Hóman Bálint* kultuszminiszter felszólalása után a javaslatot a felsőház megszavazta.

Változás a főispáni karban

A Kormányzó Ur a belügyminiszter előterjesztésére *Farkas Béla* dr.-t, Csongrád vármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági jogú város főispánját ettől az állásától buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és *Kozma György* dr.-t, Zemplén vármegye főispánját ez állásában való meghagyása mellett *Csongrád vármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági jogú város főispánjává* kinevezte.

JUNIUS 4.

Junius 4-én lesz tizenöt éve annak a szomorú magyar dátumnak, hogy a magyar kiküldöttek Párizsban aláírták a reánk erőszakolt „trianoni béke” okmányát.

Ezt a napot csak gyászkeretben közölheti magyar lap és a szív mélyéből feltörő sóhajjal sutoghatja magyar ajak. Ez a nap a népek igazságának halála, belátásának ravatala és szeretetének temetője.

Ez a nap a kezdete annak, hogy nagyobb szerencsétlenségek, öldöklőbb bizonytalanságok és gyilkosabb megpróbáltatások szakadtak a mi szerencsétlen nemzetünkre, mint ezeréves története alatt bármikor.

Ezt a napot a magyar nemzet halálának szánták s végredelelet akarták vele megírni e napon.

De junius 4-ike mégsem a magyar nemzet elmúlását példázza ma már, hanem az elbizakodott győztes bírák végzetes tévedését, amelyet előbb-utóbb be kell látniuk és jóvá kell tenniük.

Junius 4-ike vészes intőjel ma már Európa elborult egén...

Nekünk szomorú, de erőnket fozó dátum, nekik lehangoló és bizonytalan megoldások lüktető sebe.

Junius 4-ike büszke napja lesz még a magyarnak! Csak kitartás, csak türelem, csak összefogás és nyugalom!

Kép a dán trónörökös-pár menyegzőjéről

Göring porosz miniszterelnök két napot töltött Budapesten

Göring Herrmann porosz miniszterelnök május hó 24-én délben kíséretével, három repülőgépen Budapestre érkezett. A mátyásföldi repülőtérre a miniszterelnök képviselőjében *Bárczy István* miniszterelnökségi államtitkár fogadta, de képviseltették magukat a külügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium is. *Göring* miniszterelnök feleségével együtt érkezett és a margitszigeti *Palatinus*-szállóban szállt meg. Mielőtt azonban kíséretével együtt a szigetre ment volna, résztvettek a német követségnek tiszteletükre rendezett ebédjén. Ugyanez nap délután a Kormányzó Ur és felesége fogadták a porosz miniszterelnököt és nejét, az estét pedig egy budai étteremben töltötték cigányzene mellett.

Másnap *Göring* miniszterelnök megkoszorúzta a Hősök emlékkövét, harmadnap pedig a három német repülőgép továbbvitte az élkelő német társaságot Bulgária fővárosa: *Szofia* felé, ahová még aznap délután négy óra tájban szerencsésen megérkeztek.

VILÁGKRÓNIKA

Hitler külpolitikai expozéja teljes mértékben igazolta azt a várakozást, amellyel Európa politikusai a német birodalom vezetőjének nyilatkozata elé tekintettek. A német nép vezére ismételt hangsúlyozta, hogy Németország ezután is hajlandó a bescsületes béke érdekében együttműködni a többi nagyhatalommal, de semmi körülmények között sem vehet részt olyan együttműködésben, ahol első- és másodosztályú, győztes és legyőzött államok szerepelnek. Európa népeinek együttműködése a Népszövetségben elméletben fennáll, de ez az együttműködés a gyakorlatban még

mindig csak a valódi együttműködés torzképe. Németország hajlandó meg nem támadási szerződéseket aláírni, hajlandó résztvenni a nagyhatalmak együttes munkájában, de csak mint minden tekintetben egyenrangú fél. Németország fegyverkezése nem fogja túlhaladni a többi nagyhatalmak fegyverkezésének mértékét és ha azok csökkentik haderejüket, Németország sem fog elzárkózni e lépés elől.

Az angol közvélemény általában kedvezően fogadta Hitler beszédét. Baldwin az alsóházban válaszolt Hitler beszédére és megállapította, hogy nincsenek áthidalhatatlan ellentétek a német és az angol álláspont között. Mussolini Hitler beszédét nagyon komolyan megfontolandónak mondotta és leszögezte, hogy az Olaszország és Németország közötti viszony Hitler beszéde folytán jelentékenyen megjavult; az olasz és a német álláspont között már csak Ausztria függetlensége kérdésében lehet eltérés.

Az olasz-abesszini konfliktus kielégítő megegyezéssel végződött Genfben. Olaszország hajlandónak nyilatkozott arra, hogy alávesse magát egy kiküldendő döntőbírói ítéletének.

A magyar-jugoszláv viszály ügyében közzétették Genfben Jugoszlávia válaszát a magyar emlékiratra. Jugoszlávia persze visszautasítja a magyar emlékirat állításait, de — amint azt már megirtuk — nem kívánja az ügy további tárgyalását. A Népszövetség ilyen értelemben is döntött; ezzel a marseillei tragédia nyomán ellenünk megindított rágalomhadjárat utolsó fejezete is lezárult.

A Népszövetségi Tanács Laval francia külügyminiszter indítványára egyhangulag beválasztotta Tormay Cecil magyar írónt a Népszövetség szellemi együttműködési bizottságába. Tormay Cecil egyhangú megválasztása olyan kitüntetés, amelyet az író személyén keresztül az egész magyar nemzet kapott.

Az országos háztartási verseny elővizsgái

Jelentettük már, hogy a Faluszövetség ebben az évben is megrendezi az országos háztartási versenyt.

A Szövetség megbízásából Wieser Béla titkár bonyolítja le a házi versenyeket, amelyek győztesei június 13-án Putnokon fognak versenyezni a „legjobb magyar háziasszony” címért.

Május hó 22-én, Putnokon a m. kir. felsőleánynevelő intézetben volt házi verseny. Egymásután folytak le a gyakorlatok: zöldségomlett készítése, szoptató üveg tisztántartása, három éves leányka részére ing varrása, edények elmosogatása, ablak tisztítása, ágy megvetése, tojásvizsgálat, rozsaszemzés, hagymaültetés, gyümölcs-

konzerválás, gyermekekkel való foglalkozás, stb., stb. A versenyzők nyugodt, szabályos mozdulatokkal dolgoztak. A munkabeosztás elsőrangú volt, nem volt kapkodás, határozatlanság.

Május hó 24-én, Kecskeméten, a szaktanítónőképző intézetben zajlott le a házi verseny. Egész napon át folyt a munka és rekordok születtek.

A Faluszövetség folytatja az intézetek látogatását. Az országos verseny — mint jeleztük — Putnokon lesz június hó 13-án. Ennek a győztese fogja képviselni Magyarországot a Bruzellesben július hó 29—30-án rendezendő IV. Nemzetközi Háztartási Serlegversenyen.

Itt a segély a fagykárosult szőlősgazdáknak!

A földmiveltési miniszter kiadta a fagykárosult szőlősgazdák megsegítéséről szóló rendeletét. A kormány a károsult szőlőtulajdonosok részére anyaghitelt biztosít és pedig rézgálicot, arzénos szerezket és műtrágyát. A rendelet értelmében rézgálicot igényelhet minden szőlősgazda, akinek szőlőbirtoka a három holdat meg nem haladja és legalább 50 százalékos fagykárt szenvedett. A másik segélyfeltétel az, hogy a szőlőtermelés vagy a gyümölcsstermelés legyen a főjövedelmi forrása.

Az igényjogosult szőlősgazda kat. holdankint 12 kiló rézgálichitelhez juthat, az arzénos szerezkekből holdanként 6 kilót, a műtrágyából 60 kilót kaphat holdanként hitelbe. Az igényjogosultságot fegyelmi felelősség

mellett a községi előljáróság köteles igazolni. Az előljáróság igazolása egyuttal utalványul is szolgál. Az utalványt a Hangya Szövetkezet fiókjai, továbbá a rézgálicakcióban résztvevő helyi kereskedők váltják be. A rézgálic ára változatlan, vagyis az idei évre megállapított egységáron számolják le a károsult gazdáknak a rézgálichitelt. A műtrágya (péti só) ára mázsánként 10 pengő a rendelési állomáson. A segélyakcióhoz tartozik az is, hogy az előljáróságoknak ki kell tanítani a gazdákat, hogy a fagykár miatt adóengedélyt kérjenek. Hogyha a szőlősgazda az elfagyott termés miatt az idén nem tud bort kimérni, a termelői kimérésre vonatkozó engedélye azért változatlanul érvényben marad.

Filléres gyorsvonatok június hó 2-án

Vásári vonat Budapestről Szegedre. A menettérty jegy ára a vásári belépővel együtt 4.30 pengő. Debrecenből Szegedre (Szolnok—Ceglédén át.) A menettérty jegy ára a vásári belépővel együtt Debrecenből 5.60 pengő, Törökszentmiklósról 3.90 pengő, Ceglédre 2.90 pengő. Bajáról Szegedre. Menettérty díj Bajáról 3.80 pengő, Kiskunhalasról 2.70 pengő.

Filléres gyorsvonatok: 1. Budapestről Sopronra. A menettérty jegy ára 5 pengő. 2. Dunakeszi-Alagról Keszthelyre. A menettérty jegy ára 4.90 pengő. 3. Kiskunhalas és Kálcsáról Miskolcra. A menettérty jegy ára 5.90 pengő. 4. Budapestről Gyulára. Le-, illetve felszállás Mezőtur, Gyoma, Mezőberény, Békéscsaba és Békéscsaba állomásokon lehetséges.

Kép a putnoki háztartási iskola házi versenyéről

„Erősen dobbanó magyar szív...”

Gömbös Gyula miniszterelnök hatalmas tetszéssel és szünni nem akaró tapssal fogadott beszédét mondott a Nemzeti Lovardában a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezeteinek vezetői előtt a fővárosi törvényhatósági választásokkal kapcsolatban. A miniszterelnök, aki maga is mint Budapest I. választókerületének listavezetője, vezérszerepet óhajtott vállalni a fővárosi törvényhatósági életében, nagyfontosságú kijelentéseket tett nyilatkozatában, amelyek az egész ország közvéleményét is irányítani fogják. Beszédének legidősebb irányelvei a következők:

— A meggyőződés eszközeivel teremtik meg a nagy magyar egységet. A magyar nép nem hajlandó politikai cirkuszokon mulatni. Ma az olyan politikuskok ideje érkezett el, akik napszámoshoz illő szorgalommal dolgoznak magyar testvéreikért. A nemzet azt kívánja, hogy az ország szíve erősen dobbanó magyar szív legyen.

A munkáskérdés megoldásával kapcsolatban kijelentette a miniszterelnök:

— A mai minisztortanácsan elhatároztuk, hogy az érdekképviseleti kérdést, amelyet csak két év múlva akarunk navirendre tűzni, már az idén nyáron lejáróljuk. Ennek a kérdésnek megoldása a szociáldemokrata munkásság kérdését is automatikusan rendezi.

A miniszterelnöknek ez a kijelentése zajos tetszést aratott és általános megnívást keltett. Mert ez a kérdés az egész országot egyaránt érdekli. S ha a miniszterelnök azt vallja, hogy a tiszta eszmék diadalát akarja elősegíteni — a magyar feltámadásáért, ebben a törekvésében az egész nemzetet maga mellett találja.

A család romlása...

Ez a kérdés a háború utáni idők gazdasági helyzetében és megbomlott erkölcsi felfogásában különösen fokozott jelentőséget nyert világszerte, de elodázhatatlanul elsőrangúvá lépett elő a vérevesztett magyar nemzet mai életében. Az a háromnapos nyilvános megbeszélés, amelyet kalvinista papi és tudományos körök tartottak a múlt hét folyamán a „Magyar családért” címmel, minden más vallásfelekezetet s az összes társadalmi osztályok érdeklődését egyaránt felkeltették. A megbeszélések előadói a kérdést a falvak és városok szempontjából a legszélesebb mederben tárgyalták s javaslatokban fontos családvédelmi intézkedéseket sürgettek, amelyek megvalósításának éppen a legfőbb ideje volna városban is, falun is. A magasszínvonalú megbeszélések szónokai hangsúlyozták, hogy az „egykét” ellensu-

lyozni lehet helyes birtokreformmal, telepítéssel, a nagybirtok progresszív adóztatásával s azzal különösen, ha minden katonai kedvezményt megvonnak az egykétől. Elő kellene segíteni a falusi csendőr és pénzügyőr házasságát és kiméletlenül megszigorítani a magzatelhajtás büntetését.

A nagy faji veszedelemnek e megvitatása közben, természetesen, a városok bajai is szóba kerültek. A könnyelmű elváltások, a törvénytelen gyer-

mekek ijesztően nagy száma s a nemi betegségek roppant elterjedése...

Dicséret illeti a törekvést, amely a család romlását meggátolni igyekszik. A nemzeti erkölcs és faji erő megővése a lét vagy nem lét kérdése. Jaj annak a népek, amely e kettőt a maga tisztaságában megőrizni nem tudja. Elveszett akkor is, ha minden egyéb földi javat meg tud szerezni. Ledől és rabigába görnyed. Saját bünei pusztítják el...

Megállapodás létesült a kettősbirtokosok ügyében Mayer János ny. miniszter akciója sikerrel járt

Ismét divatos lett a falu kérdéseivel foglalkozni. Sok szép beszéd, még szebb irások látnak napvilágot, amelyekben megállapítják, hogy baj van a magyar falun. A nemzet őserőtől duzzadó tartálya kifogyóban és a nemzet fáját gyökerében rágja valami szörnyű betegség. Alapos felkészültséggel kiváló, tudós elmék boncolgatják a falu testét, amely ezernyi sebből vérzik.

Amikor ezt megállapítjuk, egyúttal leszögezzük azt is, hogy ez az idők szele, amely felszínre dobja ezeket a kérdéseket. Ma a falu ügyeivel foglalkoznunk kell azért, mert így figyelnek rá. De megkönnyítik a kormány helyzetét is, amely célkitűzéseinek tengelyébe ugyanis mindenütt a nemzet, főleg a falusi milliók megsegítését helyezte.

A négyéves munkaprogram alapvető gondolata: talpraállítani a föld népét, hóna alá mondni, hogy ezekben

a nehéz időkben ki ne dőljön. A nemzet mai vezetői igen jól tudják, hogy a föld teherbírásának emelése; új falusi önálló, életképes kisemberek ki-termelése, a munkanélküliség megoldása, a fagykár-sújtotta vidékek gyámolítása, az adósságok rendezése, a kartellólló megszüntetése azok a dolgok, melyek nélkül gazdaságilag erős és boldog falut el sem lehet képzelni.

Ez a nemzetépítő munka, — amely az új Magyarország alapjait rakja le — azonban nem történhetik meg máról holnapra. Csodákat csinálni csak a jó Isten tud. Éppen azért, akik türelmetlenkednek, azoknak azt mondjuk, hogy a falu népének egy kötelessége van: az utolsó emberig odaállni a nemzet vezéreinek háta mögé, hogy a falu érdekében kitűzött céljaikat meg is tudják valósítani.

Egy fontos és nagyjelentőségű kér-

Kép a „Szegedi Ipari Vásár”-ról

Bornemiszsa Géza kereskedelemügyi miniszter megtekintti Takács Károly „Nettospricc” nevű permeterkészülékét.

dés, amelyet sürgősen fel kell venni a négyéves munkaprogram keretébe: a kettősirtókások ügye.

Nagyon sokan, több százezren vannak, akiket a trianoni olló kettészabott úgy, hogy fele ide, fele oda esett. Nemcsak a birtok, de sokszor az udvar, a ház, a kert is. A békeparancs elvágta azt, ami egy test volt, s így állt elő az a helyzet, hogy ma őrség és tilalomfa vigyáz az új ország-határra, nehogy valaki átmelessen földjét megművelni. *Igazolvány kell hozzá.*

Éppen azért a *Faluszövetség*, Mayer János ny. miniszter elnöke alatt, értekezletre hívta össze a határmenti kettős birtokosok képviselőit, hogy a *községek panaszait juttassák a kormány útján az illetékes országok vezetőihez.*

Örömmel jelenthetjük, hogy az akció máris sikerrel járt, amennyiben május hó 26-án *Nagykanizsára* érkezett egy hattagu *jugoszláv küldöttség*, amely a magyar megbízot-

takkal értekezletre ült össze a *határforgalom szabályozásának* nagyfontosságú kérdésében. Mindkét részről a legnagyobb előzékenység és megértés mutatkozott. Tárgyalás alá kerültek a *magyar kettősirtókásoknak a határátlépésre és terményáthozatalra szolgáló igazolvány kiadása, az utlevélszabályozás, a teendő intézkedések, ha valamely országból a másik állam területére menekül egy bűnös.* Megállapodás történt olyan irányban is, hogy *ezentul a vitás kérdésekben a legbarátságosabb kölcsönösség alapján fognak intézkedni.*

Birtokháborítási ügyekben az érdekeltektől főbíróhoz, illetve járási főnökhöz kell fordulni, aki a másik állam főbírójával együtt dönt az ügyben. Ezekben a kérdésekben *kölcsönös megállapodások jöttek létre, amelyekről jegyzőkönyvet vettek fel és a két állam delegáltjai azonnal alá is írtak. A megállapodások nyomban hatályba léptek.*

SZEKERES LÁSZLÓ

Üzenetek a Németországban tartózkodó magyar gazdaifjakhoz!

Kedves fiatal gazdatársaim! Amint látom, a *Vasárnapot* mindenki pontosan megkapta, mert egy sem érkezett vissza. Hozzáintézett soraitokból kiérzik a meleg szeretet, amellyel a mi elterjedt lapunkat Ti is fogadtátok. Most, hogy a viszonyokat már megismertétek, szívesen venném, ha időnként valamelyik fontos eseményt, ünnepséget, kiállítás, kirándulást és különösen azokat a tanulságos ismereteket, amelyeket ilyen alkalommal szereztetek, megírnátok, hogy az újságban leközhessék.

Barta Imre: Soraidból igaz örömmel látom, hogy szerény viselkedéssel és szorgalmaddal annyira megnyerted német szüleidet, hogy ők igazán fogadtak fiuknak tekintenek Téged. Ezzel a viselkedéssel az életben is többre fogsz menni, mint azok, akik mindig jobban tudnak mindent, mint mások és nem a tudásukkal keltenek feltűnést, hanem hangjukkal. — **Neuberger Ferenc:** Örülök, hogy utlevél-ügyed kivánságodnak megfelelően elintéztést nyert és ami kérsz illeti, szívesen írok majd illetékes helyre. — **Bogár János:** Leveledet nagy érdeklődéssel olvastam, hiszen olyan szépen leírtad, hogy beosztási helyre való megérkezésed alkalmával milyen nagy szeretettel fogadtak és egy pillanattig sem érezted, hogy ismeretlen környezetbe kerültél. Elhiszem, hogy vendéglátó házigazdád magyarázatát kezdetben nehezen értetted meg, de majd meg fogod látni, hogyha az ember más beszédet nem hall, az idegen szót is megérti. A fiukhoz intézett fenti felhívásommal ilyen levelekre gondoltam, mint amelyet Te írtál, amelyben beszámolsz a gazdasági felszereléséről és hogy milyen munka folyik most Nálatok. Azt írod, hogy szüleid vasárnaponként zsebpénzzel is kedveskednek. Ez is azt mutatja, hogy családtagnak tekintenek. Megjegyzem, hogyha valaki zsebpénzt kap, ez egy különös megtiszteltetés, mert a vendéglátó német gazda erre nem köteles és különösen nem várhatja a ké-

nyelmes fiu, hogy neki még zsebpénzt is adjanak. Aki ilyenben részesül, tekintse kiüntetésnek, de nem járandóságnak. — **Marton Ödön:** Soraidból olvassom, hogy ott is hideg időjárás volt, azonban a szőlőkben kevés kárt tett. Bizonyára már eddig is sok érdekes dolgot láttál a híres rajnai moseli borvidéken. Nyitott szemmel járjál és használj fel minden alkalmat a tapasztalatszerzésre, mert ez az a kincs, ami, ha a tudással párosul, nem vesztet el soha. — Mindnyájatokat szeretettel üdvözöl

Tölgyes István dr.
igazgató.

A németországi csereifjak címe

Baranyik Gyula: bei Gustav Müller, Dorum—Foderwarden (Wiesermünde), Prov. Hannover. — **Baun Dénes:** Nedenaverbergen b. (Verden, Aller), Prov. Hannover. — **Barta Imre:** bei Hermann Isemann, Schullenberg (Leine), Prov. Hannover. — **Ifj. Bedegi Gábor:** bei Petr. Thiel, Vincheringen 155, Kreis Saarburg. Bez. Trler, Rheinland. — **Bogár János:** bei Otto Kehling, Grabo bei Jessen, Krs. Schwidnitz (Elster Land), Prov. Sachsen. — **Boldogh László:** bei Hermann Clasen, Wahrenbergen No. 2. über Werden, Prov. Hannover. — **Csepregi Antal:** bei F. Graul, Stolzenhain, Krs. Seitz Land, Prov. Sachsen. — **Fauszt József:** bei Richard Lachmann, Brietzen, Kreis Trebnitz, Bez. Breslau, Niederschlo. — **Gaál Imre:** bei Schellenberg, Kessler über Blankenhain, Thüringen. — **Greskovits András:** bei Georg Blohme, Hagen, 5. Post Stelzen, Rennpferdezucht, Prov. Hannover. — **B. Horváth Gyula:** bei Albert Seise, Markröhlitz, Krs. Weisenfels, Prov. Sachsen. — **Horváth János:** bei Paul Busch, Unterörlingen, Walberstr. 1. Mansfeld—See-kreis, Prov. Sachsen. — **Járay István:** bei Wilhelm Lorenz, Dresden-Prohlis,

Prov. Sachsen. — **Kozmári László:** bei Treis, Eller Krs. Cochem, Mosel, Rheinland. — **Ifj. Pászty József:** bei B. Krier, Wies-Nennig, Jausmann 45, Krs. Saarburg, Bez. Trier. — **Kroszók Mihály:** bei Walter John, Sank Gagloff Kreis Stadtroda über Hermsdorf, Thüringen. — **Kreidl János:** bei Adolf Duft, Zimmern 31, über Langensalza, Prov. Sachsen. — **Marton Ödön:** bei Georg Andre, Ernst (Mosel) Krs. Cochem, Rheinland. — **Phul Imre:** bei Joh. Raue, in Dick Krs. Grafenschaft Hoya, Bez. Bremen, Prov. Hannover. — **Ráthonyi György:** bei Nik. Hein, Temmels Kreis Saarburg, Bez. Trier. — **Simon László:** Hannierwarth, Post Basbeck (Wilderebbe), Prov. Hannover. — **Ifj. Szathmáry Sándor:** bei G. Baum, Rauschwitz über Bürgel Thüringen. — **Szényi Imre:** bei Robert Eylmann, Drachtersen, Kreis Stade, Prov. Hannover. — **D. Vass József:** bei Olah Adolf, in Sikwitz Kr. Trebnitz Schlesien. — **Zsiris György:** bei Bruno Schorch, Ködleritzsch über Apolda, Thüringen. — **Joós Elek:** bei Gerhard Kockisch Naundorf, über Meissen. — **Boróczy Erzsébet:** bei Gärtnerbesitzer Paul Gehring, Berlin, Mariendorf, Wilhelm, Siemenstrasse.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Megállt a nádkivitel

A nád aratása áprilisban az egész ország területén befejezést nyert. A nádtermés kielégítő volt, mennyiségben és minőségben a múltévi eredményeket érte el. A kivitel a nádaratással párhuzamosan fél éven keresztül zavartalanul folyt és 90 százalékban Németország felé irányult, ahová 250 vagonnal szállították ki. Miután azonban az engedélyezett kontingens Németország felé kimerült, a kivitel az utóbbi időben megállt. A többi országok közül csupán Svájc és Csehszlovákia jön tekintetbe, szűkségletük azonban csekély és egész nádkivitelünknek alig 10 százalékát teszi ki. A nádarak az országban termelőhelyenként változatlanul 1 kg buza árának megfelelően, vasutállomásra becsalálva 15—18 fillér között mozognak.

Értekezlet a tejrendelet ügyében

Május hó 24-én a készülő *tejrrendelet* ügyében értekezletet tartottak a földművelésügyi minisztériumban. Az értekezlet résztvevőinek meghallgatása után *Marschall Ferenc* államtitkár kijelentette, hogy a tejkérdésben őt főleg a termelők és fogyasztók érdekei ösztöngyveztetésének a szempontja vezet. Ugy igyekszik a kérdést megoldani, hogy a *termelők rentabilis árat érjenek el.*

Hivatalos vetésjelentés

A földművelésügyi miniszter május hó 25-iki hivatalos vetésjelentése szerint *repecéből* több termésre lehet számítani, mint tavaly.

A *buzánál* a fagy által okozott károk miatt a II. vármegyében bevetett buza-területeknek 3—20 százalékát ki kellett szántani, de a kiszántott területek már más terménnyel vannak elvetve.

A *rosznál* 7 vármegyében a bevetett területeknek 8—30 százalékát szántották ki. A kiszántott területeket más terménnyel vetették be.

Árpában, zabban, tengeriben a fagy csak kisebb károkat okozott; *cukor- és takarmányrépában*, kertiveteményekben, gyümölcsfákban és szőlőkben annál jelentősebb a kár.

NAGYMAGYARORSZÁG KINCSEI

Néhány hónappal ezelőtt az egész mai Magyarországon, de az elszákitott magyarok körében is fájdalmas megdöbbenést keltett az a hír, hogy a cseh statisztikusok mesterkedése azt akarta megállapítani a Felvidék legjelentékenyebb városáról: *Kassáról*, hogy lakosai között 20% magyar-ajku sincsen. A cseh statisztikusoknak erre a megállapítására a legutóbb lezajlott cseh országgyűlési választások adták meg a legméltóbb választ: *az állítólag nem magyar Kassa lakosainak több mint 50%-a a magyar pártra adta le szavazatát.*

De, aki egyszer is járt már Kassán, az amugy sem hihette volna el sohasem, hogy az elszákitás keserves másfél évtizede elegendő lett volna ahhoz, hogy a magyar Kassából cseh-től várost csináljon. Kassa volt éppen a legjobb bizonyítéka a magyar faj beolvadásképeségének, hiszen a felvidéki tótság és németség közepén élő és fejlődő város jellegét, társadalmi életét és művészetét tekintve, *csaknem annyira magyar volt, mint akármelyik alföldi, vagy dunántúli szinmagyar város.*

Emlékszem, 1915-ben jártam először Kassán. Végignéztem mindent, ami látnivalót a város csak nyujtathatott. A kassai dómot, a Rákóczi-síremléket, végigsétáltam a város zengő utcáin és megkaptam Kassa ősrégi kulturája. De mégsem a művészeti és építészeti szépségek hatottak rám a legjobban, hiszen ezekről már azelőtt is sokat hallottam és olvastam. Hanem, amikor végigmentem az utcákon és mindenütt majdnem kizárólag magyar szót hallottam, a kávéházban, a vendéglőben és az üzletekben magyarul köszöntöttek, a szomszéd asztaloktól magyar beszédet hallottam, akkor éreztem igazán, hogy Magyarország joggal büszke Kassára, mert ez a város, ha a nemzetiségi vidékek közepén van is, *mégis nemcsak nyelvében, hanem érzésében is magyar.*

Hogy volna lehetséges ilyen magyar érzésű, magyar gondolkodású várost alig valamivel több, mint másfél évtized alatt elszávosítani? Ezért nem vehette senki komolyan a cseh statisztikusok megállapítását. A cseh statisztikai hivatal népszámlálási módszereit mindenki ismeri. A névelemzés hazug és az igazsággal merőben ellenkező módszere, sajnos, ugyancsak ismert. De most, amikor a parlamenti választások idején módjában volt Kassa népének állást foglalni, nyomban megmutatta, hogy hová tartozik és habozás nélkül fényes hitvallást tett magyarsága mellett.

A csehek elnémithatták a magyar szót a közhivatalokban; cseh, vagy tót lehet a tanítás nyelve az iskolákban, de az otthonokból, a kassai magyarok háziszentélyéből nem száműz-

hatték a ragaszkodást az igazi hazához. A gyakran szőnyegre kerülő hazaárulási perek bizonyítják a legjobban, hogy a *Felvidék még ma is magyar.* Magyaroknak kell is lennie, mert nem másfél évtized, de talán másfél évszázad is kevés lenne ahhoz, hogy Kassa elfelejtse azt a meleg, őszinte szeretetet, amellyel Nagy-Magyarország annakidején fejlődését elősegítette és azt a rengeteg áldozatot, amit Nagy-Magyarország a Felvidék legszebb és legnagyobb városának szépítésére és kulturájának emelésére lakosainak érdekében hozott.

PÁSZTORTŰZ

A lőrinci gyermekek magyarossága

Pestszentlőrincet nevezik röviden, kedveskedőleg „Lőrincinek”. A nevezetes Kispesttel összeépült, újabbkori szép, nagy település ez. Mig Kispest inkább gyári munkásnegyed, Pestszentlőrinc kertés házaival inkább értelmiségi, hivatalnok, nyugdíjas település.

Pestszentlőrinc a jövő Nagy-Budapest egyik szép részül, hatalmas arányokban és népesedéssel fejlődik. Ma még azonban ott tart, hogy körülbelül ösmerik egymást az ott egy-környéken lakos állandósult emberek. Azért a kölcsönös megbecsülés folytán meleg családi jelleget éreztet ez a hely. S ami nekem — itt a nemzetköziességre hajló Pest környékén — még becsesebb, hogy magyar színeket, magyar érzéseket mutat ez a lőrinci családiasság.

Éppen most legutóbb, a hősök vasárnapján, Pestszentlőrincen kellemsen szemembe tünt ugyanis az ünnepségre felvonuló óvodás és elemiiskolás fiú- és leánygyermekeknek, apróságoknak és serdülő nagyobbacska-knak magyaros viseletű kiállítás. Midőn a piros huszársapkás, fehérbluzos, aztán a pásztorkalapos, lobogó ingujjas, százzrétű fehérgatyás, sarkantyuscsizmás lőrinci kislegények a pártás, bodrosingujju, zsinóros mellénykés, bokorugrósoknyás lánykákkal elegyesen szüölök, tanítóik, tanítóőnik vezetése mellett csicseregve felvonulnak a hősök szobrához és a további ünnepekhez, magyar tündéri mese-képként gyönyörködtetett, örvendeztetett engemet... Oh, nem a ruhaanyag drágasága, de a magyaros szabás, a magyaros akarás, a viseleten át, mint a gyermeki szemekből kiszűrő örömteli magyar érzés adták, ragyogtatták a bájos lőrinci gyermekesereg minden keleti drágagyönggyel becsesebb, gyönyörűbb, szent magyar nemzeti ékességét!... Kedves vidéki magyar testvércim, férfiak és nők, öregek és fiatalok, vessétek lelketekbe ezt az itt felemlített pestszentlőrinci magyar példát, s fokozottabban őrizétek, ővjátok meg az ősi nemzeti viseletünket, melémél, hígyjétek, az egész világon nincsen királyibb viselet!

MÓRICZ PÁL

Keeskenémen varjut és rókát is árulnak a piacon. A keeskenémi baromfipiac új árucikkkel „gazdagodott”. Az új árucikk a varju. Száz párt is felhoznak a pusztákról egy-egy hetipiacra és el is adják. Nagyszerű levest lehet főzni belőle. Párja 30 fillér. A másik „idénycikk” a róka. Egy pengőért, egy pengő 50 fillérért árulják a kis rókakölyköket.

A magyarnak maradt Kassa egyik részlete: Rákóczi Ferenc temploma

A Faluszeminárium záróünnepélye

A „Falusi“ Magyar Gazda és Földmives Szövetség az Országos Széchenyi Szövetség-gel karöltve a főiskolai hallgatók részére évről-évre faluszemináriumot rendez, amelyen az agrárlakosság legsürgetőbb kérdéseivel ismerteti meg az egyetemi ifjúságot. A legutóbbi faluszeminárium a múlt évben, november hó 6-án nyílt meg és azóta tíz előadás és több falusi kiállítás folyt le a szeminárium keretében. A nagyszerű szeminárium záróünnepségét május hó 31-én, délután háromnegyed 6 órakor tartják meg a Faluszövetség Báthory-utca 24. szám alatti székházában. Elnöki megnyitót mond Mayer János ny. miniszter, a Szövetség elnöke: „Kulturpolitikai feladatok és a mezőgazdasági lakosság“ címmel előadást tart Tölgyes István dr., a Szövetség ügyvezető-igazgatója, végül záróbeszédet tart Schandl Károly dr. országgyűlési képviselő, a Szövetség társelnöke.

NEMZETGAZDASÁG

Birtokforgalom 1933-ban

A Magyar Statisztikai Évkönyv adatai szerint 1933-ban 1304 olyan birtok cserélt gazdát, amelynek a kiterjedése egyenként 50 katasztrális holdnál nagyobb volt. Ha általában nem is örvendetes esemény a birtokcsere, a statisztikai évkönyvben közölt adatokból mégis azt a következtetést vonhatjuk le, hogy már az 1933-as évben sem a birtokok kényszereladása volt az oka ennek a jelentős forgalomnak, hanem ellenkezőleg, egészségesebb, gazdaságosabb irányba terelődött a mezőgazdasági ingatlanok forgalma. Már maga az a körülmény is, hogy a birtokos részvénytársaságok több, mint 2500 holdat kitevő mezőgazdasági területet adtak el, azt látszik bizonyítani, hogy az érdeklődés a mezőgazdasági ingatlanok iránt újból élénkebb lett. Az elmúlt gazdasági év jobb eredményei alapján remélhető, hogy ez az érdeklődés a gazdasági ingatlanok iránt fokozódni fog és a földek ára kedvezőbb lesz.

Bornemissza miniszter jelenlétében nyitották meg a VII. szegedi ipari vásárt. Fényes külsőségek között nyitotta meg május 25-én Bornemissza Géza kereskedelemügyi miniszter a magyar ipar legnagyobb vidéki bemutatóját: a szegedi ipari vásárt. A minisztert Pálffy Fidél polgármester fogadta és Bornemissza Géza megnyitóbeszédében a vidéki ipari kiállítások országos jelentőségét és fontosságát hangsúlyozta. A kereskedelmi miniszter azután kíséretével együtt végigjárta a vásár területét és teljes megelégedését fejezte ki úgy a kiállított anyag, mint a vásár rendezése felett.

Celkes és bizakodó hangulatban folyt le a hitelszövetkezetek kongresszusa

Az OMGE disztermében, május hó 28-án délelőtt, az Országos Központi Hitelszövetkezet rendes évi közgyűlését megelőzően tartották meg rendkívül nagy érdeklődés mellett az ideai hitelszövetkezeti kongresszust. Közel 600, jórészen falusi hitelszövetkezeti vezető jelent meg ezen a seregszemlén, amelyen képviseltette magát a miniszterelnök, valamint az összes gazdasági szakminiszterek. Ott volt a többek közt a pénzügyminisztérium képviselőiben Iklódy Szabó Andor, a földmivelésügyi minisztérium részéről Holzwarth Ferenc osztályfőnökök. És jelen voltak ezenkívül a rokoncelu altruista szövetkezetek és gazdatársadalmi szervezetek képviselői is. A Faluszövetséget Mayer János elnök, Krudy Ferenc ügyvezető-alelnök és Tölgyes István dr. ügyvezető-igazgató képviselték.

A kongresszus elnöke: Beöthy László v. b. t. t., rövid megnyitóbeszéd után kegyeletes szavakkal áldozott Popovics Sándor, a Nemzeti Bank nemrég elhunyt elnöke emlékének. Popovics Sándorban a szövetkezők tábora nem csupán az OKH első kormánybiztosát, de a magyar szövetkezeti mozgalom mindenkori igaz barátját gyászolja. Nagy figyelem közepette változa főleg Popovics Sándor háboru utáni korszakos munkáját. Ő volt az, aki megmentette az országot az újabb pénzromlás veszélyétől és szabályozta a devizaforgalmat. Indítványára a kongresszus Popovics emlékéit jegyzőkönyvben örökítette meg.

A mélyhatású elnöki beszéd után Nagy Emil dr., volt igazságügyminiszter tartotta meg előadását a szövetkezeti öntudat fejlesztéséről és a szövetkezeti eszme társadalmi egyensúlyozó szerepéről. Vázolta részletesen a társadalom fejlődését. A kapitalista társadalommal szemben fellépő marxizmust, majd a szociáldemokrácia kifejlődését. Idők folyamán mind a kettő megbukott s helyét elfoglalta a harmadik internacionálé: a szélsőséges kommunizmus. A felforgató eszme így áll szemben a nemzeti állammal. A kettő közt rövidesen kitör a végső harc és az állam egymagában nem lesz elég erős ahhoz, hogy győzzön. A csendő és rendő nem lesz elég, hogy legyőzte a kommunizmust: mert eszmét csak eszmével lehet legyőzni. Csakis a szövetkezeti eszme tud gátat vetni az elsőprő veszedelemnek.

Ez az eszme megerősíti erkölcsileg az egyént egyenként és összesen.

A nagy tetszéssel hallgatott előadás után Schandl Károly dr. alelnök vezérigazgató tartotta meg előadását, amelyet lapunk vezető helyen közlünk.

A két előadáshoz többen szóltak hozzá, a többek közt: Plósz István országgyűlési képviselő, aki azt az eszmét vetette fel, hogy az állami egyedűrságok: a só, a cukor, dohány elárúsításának intézését bízzák az altruista hitelszövetkezetekre szemben a mai helyzettel, amikor az néhány nagy bank hasznothajtó üzlete. Czermann Antal országgyűlési képviselő szerint a magyar társadalomnak tényleg választania kell, ha boldogulni akar a kapitalista, vagy szövetkezeti társadalom között. Réthey Ernő országgyűlési képviselő szerint a közintézetek fölös tőkéit gyümölcsötessék a hitelszövetkezetek útján. Gyarapítsák a munkanélküliség leküzdésére a földmunkásszövetkezeteket. Magyin Alfréd (Füzesabony), Gulyás Mátyás (Török-szentmiklós), Bálintfy István (Nyírbátor) felszólalása után Szabó Sándor volt főispán a Rákóczi-kort idézve, a kuruc összefogást állítja példaképpen a szövetkezeti társadalom elé és hódolattal hajtja meg Rákóczi Ferenc emléke előtt a szövetkezetek zászlaját. Káráz Péter (Hódmezővásárhely) szerint a gazdalfajknak kell minél behatódobban bekapcsolódni a szövetkezeti mozgalomba. Biczok János felszólalása után a határozati javaslatokat egyhanguan elfogadták.

Wanke Gusztáv cégvezető ezután előterjesztette a gróf Károlyi Sándor-alapra vonatkozó jelentést, majd a Meskó Pál-alapítvány jutalmazottainak a névsorát. Győre Ödön, Lukácsy Kálmán és Kollár Mihály szövetkezeti ügyvezetők részesültek ezidén jutalomban.

Ezután tartották meg az OKH rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentést, melyet lapunk multheti számában részletesen ismertettünk, egyhangulag elfogadták, ugyancsak elfogadták vita nélkül a zárószámadásokat is. Jövőhagyta a közgyűlés a kongresszus határozatait és a tervezett alapszabálymódosítást, mely szerint az OKH jövőben munkát is vállalhat. Végül megválasztották újból gróf Teleki Tibor és Hajós Menyhért igazgatósági tagokat. A közgyűlés után lakoma volt a városligeti Gundel-vendéglőben, melyen lelkes pohárköszöntőkben ünnepelték a hitelszövetkezeti tábor vezetőit. (cs. ö.)

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A kancánál

a sárlás nincs évszakhoz kötve, így módunkban lenne a fedezetést, illetőleg az ellést oly időszakra beállítani, mely a csikónevelés szempontjából legkedvezőbbnek mutatkozik.

Készültek azonban statisztikai adatok oly ménesegekben, hol az esetleg sárló kancákat az év minden hónapjában csődörhöz vezették és ezen feljegyzésekből kitűnt, hogy a tél és nyár derekára igen kevés fogamzás esik. Ezen időkből tehát nem érdemes a fedezetéssel vesződni.

Kérdés most már, hogy a fedezetések őszre vagy tavaszra csoportosíthatassanak?

A legtöbb szakértő, amellyel foglalkozunk, állást, hogy a tél végén és tavasszal történjenek a kancák fedezetése, mert

a) ekkor legnagyobb a fogamzási százalék;

b) télen és kora tavasszal a dolgozó kancáknak aránylag a legnagyobb kíméletet tudjuk biztosítani és ellés után is olyan munkákra beosztani, amelyek mellett a csikók rendszeres szoptatása biztosítva van;

c) a korai csikó fejlődésének legkritikusabb időszakát akkor éli át, mikor a természet növelő hatását (zöldtakarmány mellett bőséges anyatej, legelő, napfény, mozgás, tavaszi időjárás, stb.) bőven meri.

A nyáreleji csikók már rendszerint hitványak. Ennek oka részben az, hogy az ilyen csikó már pár hetes korában kénytelen túrni a legyek okozta állandó zaklatást, majd a tikasztó forrósságot, továbbá az őszi és tél kedvezőtlen időjárását, miáltal el-

satnyul. De nem tagadható, hogy ezek a kései csikók mind olyan kancák ivadécai, melyeket nem szerveik beteges elváltozásai miatt csak sokszoros próbálgatás után, a fedezetési idején (február—június) végén sikerült megfogamzásra bírni; az ilyen beteges méhnek születtje természetesen csak csenevész szervezet lehet.

Az ellést követő első sárlást tanácsos a fedezetésre kihasználni, mert az eddigi tapasztalatok szerint a megfogamzás esélye ekkor legnagyobb.

Helyes-e az anyakancáknak „kiméleti időt” biztosítani olyképpen, hogy csak minden második évben vezettetnek csődörhöz? Erre a kérdésre egy kiváló német szakértő: gróf Lehdorfs határozott nem-mel felel. Bőséges adatok igazolják, hogy Németország olyan vidékein születtek az állami csődörök után legkevesebb csikó, ahol ezt a kancakímélő módszert kiterjedten gyakorolják.

A tej változása a legeltetés kezdetén

A legeltetés megkezdése a tej összetételét se hagyja változatlanul. A legelőre kihajtás után a tej zsírtartalma 3—7 napig is emelkedik, amely emelkedés 1/2%-ot is kitehet. Majd egyheti legeltetés után 1—2 héten keresztül fokozatosan csökken a zsírtartalom. Mélypontja rendszerint 2—3 héttel a legeltetés megkezdése után következik be. Érdekes jelenség, hogy különösen a friss fejős tehének tejének a zsírtartalma feltűnően kevés ilyenkor. Két-három hétre reá, amikor már a legelőn a fű öregedni kezd, hamarosan rendes lesz a tej zsírtartalma.

A tejsír csökkenésének magyarázatául azt kell felvinnünk, hogy a fiatal fűben még kevés a szénhidrát, ami a tejsírképződés fontos nyersanyaga. A tejsír csökkenésének további oka a tavaszi hűvös időjárás is, mert hiszen a hőmérséklet fenntartására is az állat elsősorban a takarmányokban levő szénhidrátokat használja fel.

Régi tapasztalat, hogy tavasszal a kihajtás idejében megváltozik a tehének tejhozama és a zsírtartalom.

A télen rosszul tartott tehének — mihielyt a legelőre kikerül — azonnal emelkedik a tejhozama, ellenben a kihajtás előtt bőségesen takarmányozott tehén az átmenet nélküli takarmányváltozást 1—2 hétig szynli, miért

is tejhozama csökken. Az ilyen tehenészetek tulajdonosai azért — okulva a kedvezőtlen tapasztalatok — fokozatosan térnek át a téli takarmányozásról a legeltetésre.

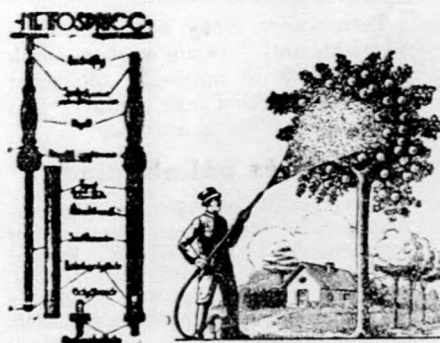
A jó istálló, bőséges takarmánnyal tartott tehén teje átmenetileg kevesebb lesz. A sovány téli takarmánnyal tartott állat pedig a legelőn hónon eszi a zöldet; a zöld fű annyi tápanyagot juttat neki, hogy szöveteinek pótlása mellett még a tejtermelésre is marad elegendő. Ezért emelkedik a tejhozam.

Kérdés most már, hogy milyen módon akadályozhatjuk meg a tej zsírtalmának csökkenését? Ugy, ha fokozatosan térünk át a legeltetésre. Az első héten ne legeltessünk hosszú ideig, hanem naponta csak 2—4 órát és emellett az istállóban is adjunk takarmányt az állatoknak.

A mesterséges borjunevelésről

már többször tettünk említést és utaltunk arra, hogy ezzel meg lehet olcsóbbítani a borjunevelést. Ha ugyanis a borju anyja tőgyét szopja, akkor elválasztásáig teljes tejjel táplálkozik, míg itatás utján való táplálás mellett a teljes tej a sokkal olcsóbb lefőlézőtt tejjel helyettesíthető.

Most közlünk egy módszert, melyet a kisbéri ménésbirtok és a csermajori tejgazdasági szakiskola próbált ki. Az alábbi eljárás szerint felneveltek öt év alatt 324 darab borjút. A 44—48 kg-mal világrajzott borjúk négyhónapos korukra 180—200 kg-os fejlettséget értek el. Az átlagos napi súlygyarapodás tehát 1.2 kg volt, de némely borju 1.5 kg-ot is gyarapo-

Szétszedve

Munkában

Legujabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

dugattyunélküli gyümölcsfapermetező készülék.

Olcsó, nincs benne bőrzés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, megszülésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előjáró, Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

Meghívó

a MAGYAR FOLYÉKONYGYÜMÖLCS SZÖVETKEZET budapesti bel. cégnek Budapest, VI., Vilmos császár-ut 35., I. em. 16. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében, 1935 június 12. napjának délután 5 órakor megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Az alapszabályok 29. §-ának olyként való módosítása, hogy annak szövegéből az a mondat, mely szerint: „a felügyelőbizottság tagjainak jogában áll az igazgatósági ülésen megjelenni, de ott szavazati joguk nincs” kihagyandó, a § egyéb szövege pedig változatlanul fennmaradjon.
3. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok lemondásának bejelentése és határozathozatal a lemondások elfogadása tárgyában.
4. Az igazgatóságnak új igazgatósági tagok megválasztása utján való kiegészítése.
5. A felügyelőbizottságnak új felügyelőbizottsági tagok választása utján való kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.

Kelt Budapest, 1935 május hó 26-án.

Az Igazgatóság.

* Részlet Náray A. akadémiai tanár: „A tej termelése és a zöldmező gazdaság” című tanulmányából.

dott naponta.

A főcstejet is elfejték a tehéntől és gondosan 36—38 fokra melegítve, faszopóka utján itatták. Fontos e hőfok betartása, mert a tej kihülése miatt a gyenge borjunál emésztési zavarok lépnek fel. Ezért legjobb ónozott vasbádogedényből itatni a borjut s ha azt vennők észre, hogy a tej hül, akkor kéznél lévő melegvizbe beállítani addig, míg hőmérséklete megint 37—38 fokra felemelkedik.

A napi adagot eleinte 4 részre osztva, később 3 részletben (reggel, délben, este) fogyasztották a borjuk.

A borju napi tejfogyasztása volt

	teljes tejből	lefőlözött tejből
2 hetes korban	9	—
3 " "	9	3
4 " "	9	3
5 " "	9	6
6 " "	7	8
7 " "	5	10
8 " "	3	12
9 " "	1	14
10 " "	—	15
11 " "	—	15
12 " "	—	15
13 " "	—	15
14 " "	—	15
15 " "	—	15
16 " "	—	14

A teljes tejről a lefőlözött tejrre való átmenet tehát fokozatosan történt, mint az előbbi számoszlop is mutatja. Az „elválasztás“ pedig úgy ment végbe, hogy az elválasztás előtt egy héttel a főlözött tejből elvettek minden itatás alkalmával 1—1 litert s adtak helyette meleg vizet; ezt naponta ismételték azzal a különbséggel, hogy a víz hőfokát mindig alacsonyabbra vették. Így a 16-ik hét végén a borju tiszta hideg vizet kapott.

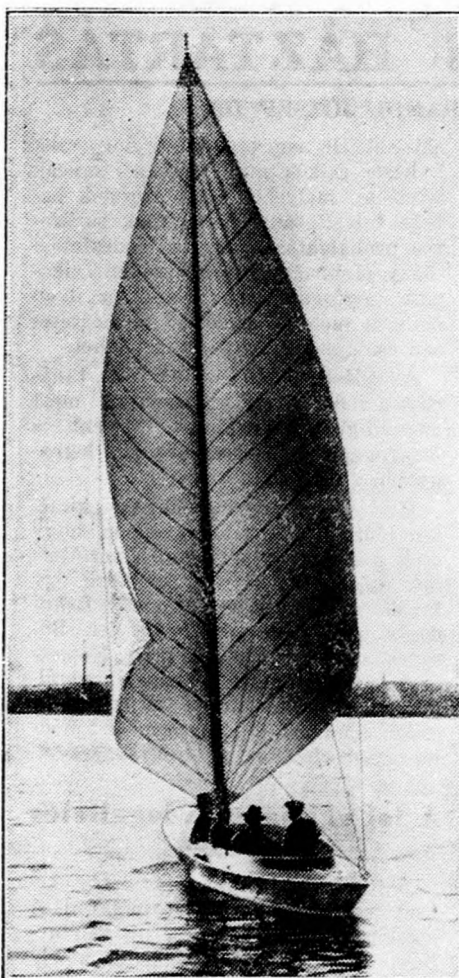
Természetes, hogy a tejen kívül tetszésszerű mennyiségben adtak a borjaknak jó minőségű rétiszenát és abrakkeveréket úgy, mint ez a szoptatás mellett is szokásos.

Bor- és pálinkapiac

A kereskedők leginkább az alacsony-foku borokat szedik most össze. Egész sereg ügynök járja a mászor lenézett nagykanizsai-novás borokat termő vidék községeit és már eddig felhajtották a nova (helyesen noah) bor árát fokozottan 2,5—2,6 fillérré.

Az ország egyéb vidékein az árak tartják eddigi szilárdságukat, mindössze az Alföldön egynéhány olyan gazdaság, melynek most véletlenül nem fagyott le a szőlője, bocsátotta áruba magasfoku 14—15 fokos borait 2,8—3 filléres árban. Mór vidékén 48—60 filléret kérték a borokért. (mind nehéz áru), de már itt nincs is tulok óbor. A Balatonmelléken sok panaszzal hallatszik arról, hogy egyes gazdák, kik a fagy előtt eladták borukat, most nem hajlandók kiadni azt, sőt visszakiülték a hordót a vevőknek üresen. Ez semmiesetre sem helyes eljárás, bár-mennyire is felmentek az árak.

A pálinkaárak a nagy kereslet folytán tovább szilárdulnak ami törköly akad,

Érdekes formájú vitorla

Egy svéd mérnök szerelte fel ilyen vitorlaválat csónakját; a vitorla alakja falevelre emlékeztet.

megfizetik érte a 3.40 pengős árat. Valószínűleg ezidén igen sok faepret fognak kifőzni, mert az nem fagyott le és jó árat remélnék érte a gazdák. A szilvórium és barackpálinka ára továbbra is szilárd.

Borainkat gondosan töltögessük fel s a megre forduló idővel szellőztessük (de csak éjszaka, a hűvösben) pincéinket és kezeljük lelkiismeretesen borainkat.

Irsai M. József

Apró jótanácsok

A baromfiak ingyenes munkásainak a rovarellenségek elleni küzdelemben. Ezért nemcsak meg kell tünni őket a szőlőben, hanem kívánatos is, hogy minél nagyobb számban tartózkodjanak ott. Az éneklőmadarak is szívesen látott vendégeink. Ugy a baromfiak, mint az éneklőmadarak hihetetlen nagy számban pusztítják a kendermagbogarat, rügyfuróbogarat, vin-cellérbogarat, drótférget s ha a baromfi nem éri el a levelek alatt meghúzódó bogarakat, csőrrel kopogtatja a tőkefejeket, mire sok rovar lehull a földre, ahonnan a baromfi felszedgeti. De szívesen látott vendégek a szőlőben a méhek is, melyek sikerrel mozditják elő olyan szőlőfajták virágainak megtermékenyülését, melyek gyakran el szokták rugni a termést. A szőlőkben a kárt szüret előtt se a méhek,

hanem a darazsak okozzák. S ha ilyenkor találkozunk is a darazsak által meg-rágott bogyókon méhekkel, ezek a bogyó-maradékokban található, a darazsak által meghagyott, ecetesedésnek induló mustmaradékot szedik össze s készítik belőle mézet.

Magtáraink, padlásaink már nagyrészt kiürültek. Az üres padlásokat takarítsuk ki a legnagyobb gonddal. Ne tőrjünk meg itt semmiféle szemetet. A hézagokat is igyekezzünk kikaparni, kitisztítani, hogy az új termés garmadáival bele ne telepítsük a magtári zsizsiket. Ott, ahol a mult évben zsizsik jelentkezett, ezt a tisztogatást ismételtelen is tanácsos elvégezni.

A burgonyatőnek első kapáláskor adjunk egy kis töltést is. A töltögetés arra való, hogy a szárnak minél nagyobb része kerüljön a föld alá, mert a földalatti szárrészből nőnek ki az oldalhajtások, amelyeknek a végén gumó fejlődik. Oldalhajtás azonban csak a fiatal, szárrészekből fejlődhetik. Ha tehát a töltögetést csak későn, akkor végezzük, amikor az alsó szárrész már elvénuült, akkor már hiába tesszük a föld alá, azon oldalhajtás nem fog fejlődni. Ezért a nagy gazdaságok fogatos művelésnél nem kapálás után kezdik csak a töltögetést, hanem minden kapáláskor egyszerre töltögetnek is. Különösen fogatos töltögetésnél vigyázzunk arra, hogy egyes szátrak felső vége ne kerüljön a föld alá, mert akkor elpusztul. Fogatos töltögetés után ezeket kézi kapával vagy kézzel fel kell szabadítani.

A gyümölcsösben a teremni nem akaró, erős, dus fejlődést mutató fákat csak most, kihajtásuk után nyessük meg. Ez a nyéses a fakorona szükségesszerű kiritkítására szorítkozzék. A késői nyéses a fát gyengíti és ezért a termő rügyek képzése inkább biztosítva van. A meddő fákat korán és erősen nyezni, trágyázni, öntözni nem szabad.

Napsütötte udvarokon és tanyákon helyezzünk el egy méter magasságban ülőleceket és szerkesszünk föléjük nádból, zsuppból vagy egyéb olcsó fedőanyagból árnyadó felszert, hogy a baromfiak tikkasztó meleg napokon itt meghúzódhassanak. Meleg napokon bőségesen adjunk nekik friss ivóvizet is és az itatóedényt árnyékba helyezzük el.

Fagykárreleni biztosítást sürgetnek a gyümölcstermelők

A Gyümölcstermelők Országos Egyesületének újjáalakult igazgatóválasztmányja Gyömöréy György elnökletével ülést tartott. Az elnök ismertette a magyar gyümölcstermelést ért téli és tavaszi fagykárak katasztrófális hatását és javasolta, hogy a hasonló elemi károk leküzdése céljából mielőbb készítsenek megfelelő törvény, amely biztosítaná a károsultak intézményes megsegítését. Az ülésen felvetődött a gyümölcs és szőlő fagykár elleni biztosításának gondolata is.

A lányok közt a fonóba...

A lányok közt a fonóba,
Rólam szól a gonosz nóta.
Hogy rossz vagyok, kártyás, korhely,
A jó Isten két kézzel ver.

Dalolják, hogy Fehér Jóska,
Ne is járjon a fonóba.
Rossz volt annak apja, anyja,
Rossz anyának gonosz fattya.

Hej pedig ha tudnák sokan,
Mért lettem rossz kislemban.
Megmondaná egy barna lány,
Nem mind rossz az, aki zsvány.

CS. SZABÓ LÁSZLÓ
(Csepel)

Buzatábla szélén...

Buzatábla-szélén

Piros pipacs mellett,
Azért imádkozok,
Hogy én itt haljak meg.

Susogó kalász közt,
Vig pacsirta dallal
Szálljon el a lelkem
Fénylő napsugárral.

Öleljem a földet,
Arccal leborulva,
Érett buzaszemmel
Hulljak le a porba.

Azért imádkozok
Forró nyári délen,
Hogy én így haljak meg
Buzatábla-szélén.

GYÖRY ETELKA (Köröstarcsa)

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Fürdőfelszerelés készítése házilag

Aki víz mellett lakik vagy módjában áll szabadban fürdeni, kevés pénzből csinos fürdőfelszerelést készíthet magának. A fürdőruhát trikóból, kartonból vagy klotból varrhatjuk, úgy, hogy külön szabjuk a nadrágot s külön a szoknyás felsőrészt, vállpánttal vagy vállon két gombbal s szegélynek hozzá valamilyen mintás anyagot használunk.

A fürdőköpenyt legjobb frottirból készíteni, mert az a legtartósabb és legmegfelelőbb, de ha nincsen rá pénzünk, tarkavirágos flanel is megteszi. Csinálhatjuk japán szabásúnak, mert az a legegyszerűbb és a nyaknál sálgallérral díszítjük. Zsebet okvetlen tegyünk rá, hogy a kulcsot, zsebkendőt legyen hová tenni.

Fürdőcipőt is készíthetünk házilag, még pedig úgy, hogy talpunk formáját papírra lerajzoljuk és aszerint elkészítjük spárgafonatból. A spárgát három ágból összefonjuk, a fonatokat aztán szorosan egymás mellé varrjuk. A tetejét klotból szabjuk s az egésztestet vászonnal kibéleljük. Lehet a talpat filéből is szabni, de akkor nehezen szárad.

Valami tarkamintás anyagból csináljunk aztán táskát is a fürdőkészletnek, fa- vagy csontkarikára huzva. Fürdés után a táskába mindent beleszerelhetünk, otthon azonban első dolgunk legyen, hogy a ruhát a homoktól jól leöblítsük és mindent alaposan megszársítsunk, különben a holmink hamar tönkre megy.

Ujabbán fürdés közben a fejre nem teszünk semmit, hogy a haját is érje a napfény és levegő. A hideg vízben való fürdetés azonban a hajnak nem nagyon használ s aki annak színét és fényét meg akarja óvni, viseljen fürdés közben gumi-sapkát. Napozáskor természetesen nem szükséges azt a fejen hagyni.

A legkorábbi befőtt: az eper

Idén a rossz időjárás miatt kevés lesz a gyümölcs, azért ami termés megmaradt, igyekezzünk gazdaságosan kihasználni és értékesíteni. Legkorábbi gyümölcs a kerti eper, amit eladni akarunk belőle, azt reggelenként korán szedjük le, mert ha napon, melegebben szedjük, veszít a frissességéből. Lapos dobozba vagy szitára rakjuk szét és eladásig hűvös kamrában tartjuk. Megmosni az eperrel és általában a gyümölcsöt csak használat előtt szabad.

Ha befőzésre szántuk, akkor a leszedett epert timsós vízben egy óráig áztatjuk s azalatt minden kilogramm eperhez egy kiló cukrot számítva, félliternyi vízzel szirupot főzünk. Az epert a timsótól könnyedén leöblítjük tiszta vízzel és szitán lecsurgatjuk, majd a forrásban lévő szirupba szép sorjában beletesszük és egy darabka vaniliát is adunk hozzá. Ha az epert mind átfőztük, akkor az eperszemeket üvegekbe rakjuk, a szirupot felfőzve s különként egy evőkanál rummal elkeverve, ráöntjük, a tetejére késhegynyi szalicilt teszünk és jó erősen lekötjük.

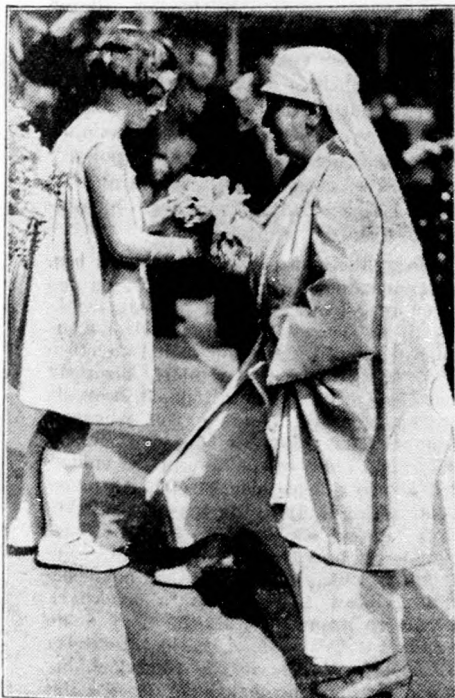
Vászon a divat

Egy kis ügyességgel kevés pénzből minden asszony s leány csinos és divatos lehet e nyáron. A legdivatosabb anyag idén a vászon nyers színben, vagy rózsaszínű, világoskék, esetleg sárgára festve, mely az egyszerű kis „kifutó” ruhától kezdve a legkomolyabb alkalmakra szánt öltözékekig mindenhez egyformán felhasználható. Az egyszerű ruhák egyszínű vászomból készülnek, angolos szabással, derékban övvel, esetleg sesznivel, a nyaknál kis kerek gallér, vagy semmi, oldalt nagy zsebek. Igen megkönnyíti a mosásukat, hogy semmiféle színes selyemből való díszítést nem viselnek hozzá, csupán a színes öv s egy-két színes gomb teszi frissé és nyáriassá a ruhát. Az ünnepélyesebb alkalmakra szánt öltözékek pettyes, vagy apró virággal telehimzett vászomból készülnek, bő glonkiba szabott alsórészszel és szorosan testhez simuló derékkal, erősebb kerek, vagy ovális kivágással, melyet huzott gallérka fog körül. Ha a gallérka szélesebb és leesik a vállra, ujj nem is kell hozzá. Akinek van régi, megunt és divatból kiment zsrzsettruhája, kitünően felhasználhatja most annak anyagát újra. Az aljat ugynevezett darázshuzással szedjük ráncba a deréknál, a felsőrészből pedig vállnál összehuzott kis kerek keppet készítenek. A zsrzset színevel egyező alapanyagú virágos anyagot veszünk hozzá, melyből ujj nélküli derékrészt szabunk a kepp alá s esetleg a kepp belső részét is azzal béleljük ki. A bluz nyakát a sajátjából rávarrt sálal, vagy könnyedén bogozott sálmasnival lehet befejezni és kész az elegáns látogatóruha.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Sajtos szelet. 1 kg borjuszéletet kiverve beszóunk és forró zsírban gyorsan kisütjük. Tízálló tálat a pecsenye zsirjával kikentünk és ebbe 10 deka parmezán-sajt, kevés paprika és picit reszelt hagymával rétegezzük, berakjuk a kisült szeleteket. Két deci, vízzel hígított tejfelt ráöntünk, majd a megmaradt pecsenyezsírt és sajt-

Vilma holland királynő fehérben —
gyászol

Ez volt elhunyt férjének utolsó kívánsága.

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

tal meghintve pirosra sütjük. Hozzá sós vízben puhára főzött és zsirba leszűrt makarónit adunk.

Nyers káposztasaláta. Fél kiló vörös-káposztát megtisztítva, legyalulunk, aztán egy-két órával fogyasztás előtt 1 deci víz, 2 deka cukor, 1 deci ecet, 1 kávéskanál étolaj és pici sóból álló salátalével leöntjük.

Főzelékpuding. 5 deka vaját 3 deka liszttel és negyed liter tejjel simára keverünk, beleadunk 5 tojássárgáját, az 5 tojás habját, 2 deka reszelt sajtot, pici sót és valamilyen friss főzelékből megfőzve két kilogrammyit. Egy órahosszat főzöljük, aztán vajjal leöntve és reszelt sajttal meghintve asztalra adjuk.

Női szeszély. 4 deka vaját 4 deka cukorral habosra keverünk, adunk hozzá 4 tojássárgáját, 1 deka langyos tejben feloldott élesztőt, 30 deka lisztet, pici sót és kevés langyos tejjel puha tésztát verünk belőle. Fagyas zsírral kikent sütőlemezben megkelesztjük, aztán megsütjük. A tetejére lekvárt teszünk, arra pedig cukrozott tojásfehérjéből felvert habot és gyenge túznél kissé megszáritjuk a habot.

Az ifju pár

*Őszi rózsá hullasztja a szirmai,
Barna kislány siratja bus napjait.
Ne sirj kislány, lesz még tavasz, lesz
még nyár!
Lesz még újra csókolódzó gerlepár...*

*Itthagyt az édesanyád, ne sírads,
Könnyeiddel fakesztjét ne itasd.
Hadd nyugodjon, áldd érte a Teremtőt,
Ha akarod, megveszem a jegykendőt...*

KOVÁCS MIKLÓS (Aba)

H I R E K

**A földmivelségi miniszter ki-
tüntetése.** A Kormányzó Ur a mi-
niszterelnök előterjesztésére pusztas-
zentgyörgyi és tetétleni *Darányi*
Kálmán dr. földmivelségi minisz-
ternek a Magyar Vöröskereszt Egy-
let ujjászervezése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar vöröskereszt érdemesillagát adományozta.

Mackensen tábornagy székesfehérvári keresztapasága. *Hübner* András dr. székesfehérvári ügyvéd, aki mint 10-es huszárhadnagy a székesfehérvári Mackensen-ünnepségeknek egyik főrendezője volt, az ünnepi vacsora alatt távriatlag értesült, hogy feleségének kis fia született. A hír eljutott *Mackensen* vezértábornagy fiúéhez is, aki *Hübner* Andrászt magához kérte, gratulált és kijelentette, hogy mivel a gyermek a 10-es huszárok ünnepén született, ő vállalja a keresztapaságot. Mindjárt magával is vitte Budapestre az Árpád sínautóbuszon a boldog apát, hogy minél előbb láthassa fiát. A keresztelőt a jövő hétre tűzték ki, amelyen *Mackensen* vezértábornagyot fia, a budapesti német követ fogja képviselni.

Kitüntetés a földmivelségi miniszteriumban. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére *Ujhelyi* Andor dr., *Péchy* Tibor dr. és *Holzwarth* Ferenc dr. földmivelségi minisztériumi miniszteri tanácsosoknak, kiváló közszolgálati működésük elismeréséül, a másodosztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

A honvédelmi minisztérium hivatalainak nyári fogadási ideje. A nyári időszak tartamára a honvédelmi miniszternek neki alárendelt összes központi szervek részére a felek fogadási idejét a következőképpen állapította meg: június 3-tól július 15-ig, valamint augusztus 26-tól szeptember 16-ig 12 órától 13 óra 30 percig, a szombati napokon 11 órától 12 óráig. A július 16 és augusztus 24 közötti időszakban 11 órától 12 óráig és szeptember 17-én a rendes fogadási idő (12 órától 14 óra 30 percig) lép ismét érvénybe.

A világ legnagyobb személyautója. *V. György király* ezüstjubiléuma alkalmából az angol *Daimler* gépkocsigyár elkészítette az uralkodó számára a világ legnagyobb magánkocsiját. A sötétbarna zománcozású, díszes részveretű kocsit hosszúsága öt és fél méter, magassága másfél méter, szélessége 1.65 méter, tizenkéthengeres gépe 49 lóerőt fejleszt. Belsejében sebességjelzőkészüléket is szereltek fel, miután az uralkodó mindig szereti tudni, milyen gyorsan halad kocsija.

Száztíz éves öngyilkos. A délszerbiai *Banja* faluban száztíz éves korában felakasztotta magát *Nikocevicus* Jevren földműves. Az aggastyán betegsége miatt vált meg az élettől. Néhány év előtt még nehéz mezei munkát is végzett és a falu egyik legdolgosabb embere volt.

Tárgyalás közben hirtelen meghalt a bíró. *Keresztes* József dr., a székesfehérvári járásbíró elnökhelyettese, az elmúlt héten egy lakásügy tárgyalása közben hirtelen összerogyott és pillanatok múlva meghalt. A járásbíró 53 éves volt.

Kémkedési ítéletek. A m kir. honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetve kémkedés büntette miatt *Lehoczki* Ernő segédkönyvelőt életfogytig tartó fegyházra; *Bay* Béla fényképész, román állampolgárt életfogytig tartó fegyházra; *Mike* Béla kereskedelmi tisztviselő, csehszlovák állampolgárt tizenötévi fegyházra; valamint *Takács* Lajos kályhássegédet háromévi fegyházra ítélte.

Meggyilkolta az inasa a budapesti bencésgimnázium igazgatóját. Május hó 22-én reggel meggyilkolva találták szobájában *Mattyasovszky* Kasszián dr.-t, a budapesti bencésgimnázium köztisztviselő álló igazgatóját. A rendőri bizottság megállapította, hogy a főpapot bestiális módon, fejszével verték agyon. A gyanu azonnal *Mattyasovszky* inására terelődött, aki előző este eltávozott az épületből és azóta nem jelentkezett. A budapesti főkapitányság az inast; *Lesti* Andort rádión köröztette és a nyíregyházi rendőrség bravuros gyorsasággal, huszonnégy órán belül elfogta az odamene-kült gyilkost. *Lesti* Andor a detektívek kérdésére azonnal bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot, majd kifosztotta a főpapot. *Mattyasovszky* Kassziánt *Serédi* Jusztinián hercegprímás, *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter jelenlétében *Esztergomban* helyezték örök nyugalomra. A Kormányzó Ur és *Gömbös* Gyula miniszterelnök távriatlag fejezték ki részvétüket.

Mussolini maga dob el egy újfajta gázbombát egy olasz hadgyakorlaton

TANÁCSADÓ

Kérdés: Van-e jelenleg Olaszországban szarvasmarha-kiszállítás és meddig? (900. sz. előfizető). — **Felelet:** Kis mennyiségben állandóan az egész év folyamán.

Kérdés: 1. Ha valakinek az ősei anyai ágon nemes emberek voltak, kiszéközlheti-e azt, hogy a nemesség reája is kiterjedjen? 2. Milyen módon lehet az Országos Levéltártól másolatokat beszerezni? (Cs. Sz. I., Gyoma). — **Felelet:** 1. Nemességet csak a király adományozhat. 2. A levéltár bizonyos díjazás fejében másolatokat ad ki, amelyeknek skáláját maga állapítja meg. Forduljon közvetlenül hozzájuk válaszbélyeges levélben és ők a szükséges felvilágosítást meg fogják adni. Címe: M. kir. Országos Levéltár, Budapest, I., Bécsikapu-tér 4. A kérdézet lap kiadóhivatala: Budapest, V., Mária Valéria-u. 7. sz. alatt van.

Kérdés: Bronz és Károly-csapatkereszt igazolványomat elvesztettem. Ujratuldo megszerzése végett havá fordulhatok? (B. L., Tiszaszőlős). — **Felelet:** Az okmányokat beszerezheti az Országos Hadilevéltártól, Budapest, Bécsikapu-tér 4.

Kérdés: 1934-ben földmérés volt községünkben és ekkor a mérést végző mérnök megállapította, hogy a földek nem ott vannak a telekkönyv szerint, ahol a gazdák azokat művelik. A fölmérnök azt mondta, hogy ezentul mindenki ott használja a földjét, ahová ő mérte. Ebbe az egyik gazda nem akar belemenni. A járásbíróson azt mondták, hogy az előbbi helyen használja mindenki a földjét. Milyen álláspontot foglaljak el most? (G. J., Ócs). — **Felelet:** Kérhetik a telekkönyvnek az eddigi állapothoz való hozzáigazítását.

Kérdés: Valorizálatlan életbiztosításom van. A kötvényt még április 15-ike előtt beküldöttem a biztosító intézethez, azonban az értesített, hogy a kötvényem elévült. Mit érő legyek, hogy a biztosítási díjat megkapjam? (L. L., Csandápdáca). — **Felelet:** Minthogy kötvényét 1928-ban nem jelentette be, a biztosító intézet nem kötelezhető annak beváltására. Próbálja meg a Biztosító Intézetek M. Kir. Felügyelőségénél (Budapest, Pénzügyminisztérium), ott talán még tudnak valamit tenni az érdekében.

Kérdés: 1924. évben kölcsönadtam 32,87 mm tengerit egy évre. Az adós a tengerit nem tudta visszafizetni. Három évig fizette a kamatot. 1932-ben a kölcsönt bekebeleztük az adós ingatlanára. Az ingatlant elárverezték és abból engem kielégítettek. Most a kapott pénzből az adós 400 pengőt visszakövetel azon a címen, hogy közben a kukorica ára lement. Jogosan követelheti-e utólag a már kifizetett összeg egy részét vissza? (Gyula 48-as kör régi tagja).

— **Felelet:** Minthogy az adós késedelembe esett, Ön vagy az esedékességkor, vagy a kielégítéskori tengeri árát követelheti. Egyébként a bekebelezéskor per útján már valószínűleg fixirozták az összeget. Bármelyik eset forog fenn, az adós nem követelhet vissza semmit.

Egy svájci szövetkezeti falu látkepe

Kérdés: 1. Az elmúlt évben az öszszes adóm 919.49 pengő volt. Ehelyett a jegyző most 937.53 pengőt szedett be. Jogosan lehet-e ezt megtenni? 2. Mint Károly-csapatkeresztnek, csak fél rokkantellátási adót kell fizetnem, de most 1934. évben az egészet megfizettették velem. Emelték-e a rokkantellátási adót, vagy sem? 3. A háborúból, mint 75 százalékos hadirokkant jöttem haza. Azóta a rokkantsági százalékomat leszállították 30 százalékra; semmiféle díjat nem kapok és a rokkantak nyilvántartásából is töröltek. Havá forduljak, hogy a rokkantellátási adó miatt újból felvegyenek a nyilvántartásba? (Ifj. Sz. M., Gyula-mező). — **Felelet:** 1. Ha adóját magasabbnak találja annál az összegnél, amelyet fizetnie kell, akkor forduljon panasszal az adóhivatalhoz. Lehetséges azonban, hogy Ön a pótelőírást nem vette figyelembe. 2. A rokkantellátási adót a folyó évre jogerősen megállapított földadó, házadó, társulati adó, tantem-adó, vagyonadó, általános kereseti adó és jövedelemadó együttes összege után állapítják meg. Ha ezen adói emelkedtek, akkor ennek szükségszerű következménye volt a rokkantellátási adó emelkedése is. Ha nem emelkedtek, akkor kérje az adóhivatalban a tévedésnek kiigazítását. 3. A hadirokkantokról és a Károly-csapatkereszt tulajdonosairól a községi előjáróság köteles nyilvántartást vezetni. Ott megállapíthatja, hogy benne van-e a nyilvántartásban, vagy sem. Ha törölték volna, de a jogcíme továbbra is fennmaradt, akkor kérje okmányal alapján újrafelvételét. Egyébként a rokkantak rokkantellátási adót nem kötelesek fizetni még akkor sem, ha segílyt az államtól nem kapnak.

Kérdés: Husvizsgáló lehet-e községi képviselő? (900. előfizető). — **Felelet:** Lehet, mert a husvizsgálói állás nem összeférhetetlen a képviselőtestületi tagsággal. Levelelének másik részére nem válaszolhatunk, mert a néhány sorban megadott tényállás nem elegendő alap az ügy jogi elbírálásához.

Kérdés: 1. Nőtartási díjért megtámadható-e a férj haszonélvezete és milyen mértékben? 2. Van-e arra kildatás, hogy a kormány olyan rendeletet hoz, amely szerint a 8—10 éve kilónélő házastársak élvdíthatnak, akkor is, ha csak az egyik fél akar válni? (1888. sz. elő-

fizető). — **Felelet:** 1. Tartásdíjért megtámadható a férj haszonélvezete is. Az összeg nagyságát a bíróság határozza meg. 2. Nincs kildatás.

Kérdés: 1. Egy sertéspásztor a sertéset a birtokonon őrizte és ott 25 pengő kárt tett. A pásztor vagyonatlan és csak egyeseknek a sertéseit őrizte. Ki felelős a kárért? 2. 1908-ban nyolc napi börtönrre és egy évi hivatalvesztésre büntettek. A büntetést annak rendje és módja szerint ki is állottam. Ez több, mint 25 évvel ezelött történt, azóta tisztességes ember vagyok. Joguk van-e ezért engem a helyettes bírói tisztségemről lemondatni? (K. P., Nagyajom). — **Felelet:** 1. Az állatok által okozott kár megtérítése az állatok tulajdonosától követelhető. Ha a tulajdonos a felszólításra nem hajlandó a kárt megfizetni, akkor a községi bíró kötelese a kárt szenvedett jogait megvédeni. 2. Törvényes rendelkezés nincsen arra nézve, hogy községi előjáróvá nem választható azért, mert büntetett előéletű. Egy esetben van kivétel, ha az illetőt nyereségvágyból elkövetett büntetett vagy vétség miatt ítéltek el.

Kérdés: Hol lehet törvényes uton cseh koronát vásárolni, mert az itteni bankok nem akarnak pénzt beváltani? (P. Gy., Bárna). — **Felelet:** Idegen pénzeket nagyobb összegben csak a Nemzeti Bank engedélyével lehet vásárolni.

Kérdés: 1. Töszomszédom a szőlőm mellé a mesgyétől tíz centiméternyire szőlőt telepített. A községi bíró azt állítja, hogy az őrében van jó helyen. Kérnék felvilágosítást, hogy mennyiben felel ez meg a valóságnak. Törvényesen mennyit követelhetek szőlőre és gyümölcsfákra? 2. Követelésemmel havá kell fordulnom intézkedésért? A kérdéseket a törvénykönyv hányadik szakaszában lehet megtalálni? (Id. Cs. I., Hatvan). — **Felelet:** A hegyközségek rendjét legutóbb az 1929. évi XVII. tc. szabályozta. Ennek rendelkezése szerint a hegyközség területén és a községi kötelekbe nem tartozó szőlőkben, gyümölcsösökben a szomszédos határtól szőlőt 60 cm-nél, őszi barackot egy méternél, meggyet, szilvát, mandulát kétfő méternél, almát, körtét, kajszint és cseresznyét három méternél, diót és erdei fákat hét méternél közelebb ültetni nem szabad.

Kérdés: A belügyminiszter rendelettel nevemet Végfalvira változtatta, amit én szeretnék Végváradí, Végvári vagy Óváradí nevek valamelyikére változtatni. Mit tehetek ebben az ügyben? (V. M., Hercegszántó). — **Felelet:** Mi kérvényt az Ön nevében nem irhatunk. Leghelyesebben teszi, ha személyesen fordul kérdésével a belügyminiszterhez és felhossa azokat a nyomós indokokat, amelyek alapján újból kéri a névváltoztatást. Nem hiszük azonban, hogy a másodszori névváltoztatást is engedélyeznék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sz. I. Konyár. Forduljon válaszbélyeges levélben a Magyar Királyi Pénzügyőri Altszti Iskola vezetőségéhez, Budapest, X., Ujhegyi-u. 14., ahol a részletes felvilágosítást meg fogják adni. — **K. V., Tatatóváros.** Sajnálatos kell közölnünk, hogy a kérdezett helyek közül felvétel csupán a rendőrségnél van. A felvételi feltételek a következők: 21. életév betöltése, de 26. életév meg nem haladása; 170 cm. testmagasság; nőtlenység; katonai szolgálat igazolása; földmives foglalkozás. A felvételi kérvényt a m. kir. állami Budapest-vidéki rendőrkapitánysághoz kell beadni, Budapest, II., Lánchíd-u. 2.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, június hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Gyoma, Gyula, Tisza-földvár. — Ló- és kirakodóvásár: Budapest.

Hétfő, június hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Baranya-jenő, Cigánd, Fehérgyarmat, Hatvan, Jánosháza, Kalocsa, Karcag, Kerekegyháza, Kőszeg, Lovasberény, Mekényes, Mezőesát, Nagydorog, Pápóc, Pécs, Putnok, Vásárosnamény. — Állatvásár: Sárvár. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Letenye, Szaks, Szulok. — Lóvásár: Nyiregyháza, Sopron.

Kedd, június hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Hatvan, Kalocsa, Nagyecsed, Nagykanizsa, Simontornya, Sóskut, Szentlőrinc, Szil, Tevel. — Állatvásár: Sátoraljaújhely, Szikszó. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Tamási.

Szerda, június hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Biharnagybajom, Orosháza, Simontornya, Tiszabercel. — Állatvásár: Jánosház, Kunhegyes, Miskolc. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Hedrehely, Kaposvár, Zalaapáti.

Csütörtök, június hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Árpás, Celledömök, Ib-rány, Nagypécsely, Nyirbátor, Ónod, Orosháza, Ujfehértó. — Állatvásár: Tiszafüred. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Csabrendek, Gamás, Gyöngy. — Ló- és marhavásár: Pacsa. — Marha- és sertésvásár: Kiskomárom.

Péntek, június hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Orosháza. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Istvándi. — Sertés-vasár: Aszód.

Szombat, június hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Cegléd, Csanádpalota, Elek. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Büssü. — Marha- és kirakodóvásár: Nagycsákány, Szentgyörgyvölgy.

T R É F Á K

Pompás szaktanács

Egy napilap vidéki előfizetője levélben a következő kérdést intézi a lap „Szerkesztői üzenetek” rovat-vezetőjéhez:

„Egy idő óta megfigyelem, hogy a baromfiketreben minden reggel 2—3 csirke a földön fekszik, testük hideg, merev és lábaik az ég felé vannak fordulva. Kérem velem közölni, hogy mi ennek az oka?”

Nemsokára megjön a válasz, mely így hangzik:

„Az ön által leirt tünetek oka minden valószínűség szerint az, hogy a csirkék megdögltek.”

Az egyke

Pistike megkérdi a papájától:
— Papa, magyarázd meg nekem, mi az az egyke?

— Egyke, fiam, az, hogy egy családban csak egy gyerek legyen.

— Ez az egész? — vonja a vállát Pistike, — akkor ez engem nem érdekel, én már itt vagyok.

Olcsó szoba

Egy ur bemegy egy szállodába és szobát kér.

— Hogy egy szoba maguknál? — kérdezi.

— Az első emeleten 15 pengő, — feleli a portás — minden emelettel feljebb öt pengővel olcsóbb.

— Rendben van, — mondja az ur — adjon nekem egy szobát a negyedik emeleten.

A jámbor ember

Ha egy jámbor zsidó utazik, esni szokott az eső. Ez azért van, hogy a szép idő ne gyönyörködtesse a jámbor embert és ne vonja el figyelmét a tóráról, amelyre neki mindig gondolni kell.

Egy rabi utazott egyszer a feleségével és bizony nagyon szép idő volt. — Nu, — mondta neki egyik faluban egy zsidó — hogy lehet az, hogy te utazol és mégis szép idő van? Bizonyára nem vagy jámbor ember.

— Ellenkezőleg, — válaszolta a rabi — az Uristen csunya időt küld, ha egy jámbor ember utazik, hogy a jámbor ember ne gyönyörködhessen, hanem állandóan a tórára gondoljon.

— Na igen.
— Na igen, csak hogy, mint látod, velem van a feleségem is.

— És?
— És két kellemetlenséget nem küld az Isten egyszerre egy jámbor emberre.

A végeredmény

Egyik pesti futbalcsapat közkedvelt centerhalfja nemrég nősült, a fiatal asszonyka már a kisbát

várta. A napokban a férj éppen a reggelije mellett ült, egy sportújság olvasásába merülve, amidőn berontott a házszobából a mindeneslánya:

— Nagyságos ur, a kisfiu megérkezett.

Rövid idő múlva újra beront:

— Nagyságos ur, még egy kisfiu.
— Nézze, Julesa, — szolt most már ingerülten a férj — ne zavarjon minden pillanatban. Számolja szépen össze őket és a második félidő után mondja be nekem a végeredményt.

Bölcs mondás

A régi jó idők udvari bolondjához egyszer beállított a kancellár és az ajtóban jó mélyen meghajolt, hogy a szarufába ne üsse a fejét. A bolond erre így szolt hozzá:

— Kedves barátom, minek csinálod magad olyan kicsinek, hiszen nem vagy te olyan nagy.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

L E **tészta**
(k=)

(Beküldte Szabéni Gizella
Gencshátpusztáról.)

2. Szórejtvény.

L
E **tündöklő**
(f=)

(Beküldte Békefi László
Zalakoppányból.)

3. Szórejtvény.

„kifünő” 1 E

(Beküldte ifj. Józsa Lajosné
Tiszaderzsről.)

4. Szórejtvény.

lira üt ó

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 26-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nem közölhetjük.

A 20-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Képviseelő**. 2. Szórejtvény: **Kecskebéka**. 3. Szórejtvény: **Őszinteség**. 4. Szórejtvény: **Kendernag**.
Megfejtették: Günther Ferenc, Vass Ilonka, Vargha Anna, Szentpály Ágoston, Nagy Imre, Wieser Ödön, Scheud Imre, Horváth Lajos, Pados János, Molnár Péter, Kovács István, Varga Gábor.

Jutalomkönyvet nyert: **Scheud Imre** (Budapest) és **Vass Ilonka** (Debrecen).
A 21-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

SZEGÉNY EMBER GAZDAG VÁROSBAN

15 Regény ★ Írta: Számadó Ernő

Igy éltünk ezután. Egész nap vártam, míg Nyuzsi Néni este hozza az ebédreszt. Keveset hozott az ártatlan, de Ő is keveset kapott. Még az ételmaradékból sem ehetett, mert eladták mosléknak. Hja, nem pocskoljuk a drága eledelet emberekre! Nem olyan idöket élünk!... Igy ment egy darabig, míg egy este azzal jött haza Nyuzsi Néni, hogy a nagy hajszába, zavarásba beleszurt késsel a hüvelykjébe és nem tud dolgozni. Az egész karja fáj. Fájt is bizony szegény fejének. Vérmérgezést kapott. Felhasították az ujját valamelyik ingyenkórházban. Persze addig nem keresett az árva egy fillért sem. Lakbért sem tudtunk fizetni. A házigazda rendőrt hivatott és lefoglaltatta a szekrényt, meg a sparherdet. Nyuzsi Néni teljesen összeomlott. Félkeze felkötve a nyakába, ugy kinlódott valami mosással, mikor a rendőr ur „megtette a kellő és hivatalos intézkedést”. Nyuzsi Néni felkapta a baltát és nyomoruságos életének egy-két értékesebb szerzeményét aprítani, vagdalni kezdte. Nekiesett a lefoglalt szekrénynek és bele a baltát. Szinte sirt a szekrény:

— Minek bántsz jóasszony? Hiszen én hűségesen szolgáltalak. — Igen, de az embernek nincsen szíve. Akinek van, annak sok is van. És ez baj. Saját szívét ütötte szegény Nyuzsi Néni a szekrényen. Sirva, örült vagdalózással saját életét verte, saját nyomoru sorsát. Nesze, el akarnak venni tőlem, nesze!

És hullt a butor, a kis szerzemény rommá, pozdorjává. Aztán összeszett Nyuzsi Néni. Rárokadt a romokra. S míg kint szaladgáltam a kidobált kis koldus-lom körül, magához tért és magára zárta az ajtót. Megijedtem. Most öngyilkos lesz. Hiszen már háromszor vágták le a kötélről. Utóbb megmérgezte magát. Nem hallott, nem látott hetekig. Most sósavat iszik, döböntem rá. Láttam valami ilyesfélét nála. Azt mondta, puccolni kell vele valamit. Pedig... Ijedt rémülettel dörömböltem az ajtón. Nyuzsi Néni, Nyuzsi Néni! De semmi nesz. Jézusom, mi történhetett! Betörtem az ajtót. Ellöktem az ajtó elé hurcolt lomokat. Nyuzsi Néni nincs sehöl. Tekintetem az ablakra ugrott. Nyitva van. Itt kiszökött. Talán a Dunának ment. Istenem irgalmaz! Rohantam ki az utcára, futkároztam le s föl. De sehöl, mintha csak a föld nyelte volna el. Vágtattam föl a rendőrségre. Az eltűnési osztályon jelentést tettem.

Keressék meg, kérem, detektív urak. Keressék meg!

Visszamentem az árvult lomok közé. Már hiénák is akadtak. Fosztogattak, emelgettek ezt is, azt is. Istenem, ime az ember! Még Somogyi Testvérnő is kárpótolni óhajtotta magát. Valami párnafélét cibálgatott. Akár az állatok. Ha kidől közülök egy, azt szétmarcangolják. Te remtés koronája! Nagyon elfáradhatott az Isten, mikor téged teremtett, ember. Nagyon gyatra valami vagy. Igazán hatodnapos vakares.

Estére aztán nagy megkönnyebbülésre előkerült Nyuzsi Néni. Kint bolyongott az erdőn. Megjédte a cigányoktól és visszajött. Elhurcoltuk hát a lomokat a Zrínyi-utcába. Most már könnyebben ment a költözés. Sajnos.

Rettenetes hely volt a Zrínyi-utcai „lakás”. Sármennyezetről hullt a föld, a por és a kopasz lécek közt bő csorgással az eső. Másnapra már nagy esőt kaptunk. Állt a víz a szobában, hogy felkucorodott ki-ki saját vackára. Az eső éjjel is ömlött szakadatlan, ugy, hogy az ágyam felett is leázott a sár. Felébredtem a dörögésre, meg különösen az ütésre. Éppén a mellemre zuhant a sárcsomo. Nyuzsi Néni lavort kötözött fölé, hogy ne folyjon az orromra a víz. Még egy elkuzbitolt viaszos vászon-darabot is terített rám.

— Ez jó lesz, ettől nem ázik át, — mondotta. Igaza is volt. Attól nem áztam át, de viszont a lavor nemsokára, hogy elszenderedtem, csordul-tig telt hideg záporral és valahogy a kőcsapárga nem volt hajlandó tovább hintáztatni fejem felett a víz-tömeget és egyszerűen elszakadni méltóztatott, eredményeképpen nyakamba szakadt az egész s miként az ürge, kiugrottam ágyamból a padlóra, azaz a bokáig érő sárba. Szóval vidáman és kedves körülmények között telt-múlt az idő.

Főzni most már nem tudtunk, ha került volna is valami hozzávaló. Még langyos vizet sem ihattunk többé. Paprikahulladékot hoztunk a piacról és mit tesz Isten, Nyuzsi Néni kitalálta, hogy ha egy bokszos dobozba petroléumot öntenénk, még főzni is lehetne. És lehetett. A „gyorsforralóné”, mint ahogy elneveztük. Paprika-csalmajkát főzött szegényke, olyat, hogy kétnapos éhségem dacára, nehezemre esett legyűrni. Ő ette meg nagyobb részét.

Végre is Erzsike rámgondolt és csomaggal lepott meg. Kolbász, szőlő,

sütemény... Mi lesz itt Úristen. Tanakodtunk, hogy és miként készítsük el. Közbe megettük a kolbászt. Tehát felszabadultunk a gondtól. A szőlőre, meg a süteményre vendég jött. Nem nehéz kitalálni kicsoda: Többsincs szerkesztő ur.

Többsincs mester kitűnően érezte magát szerény hajlékunkban. Evett, ivott, mi több, ágyamra ledült, mondván kissé még gyengélkedik, de reméli, hogy rövidesen kijön hozzánk lakni. Én hálásan töntem tele feneketlen zsebeit elmenetekor a pompás süteményből.

Hogy a továbbiakat egyelőre biztosítani tudjuk, eladtuk utolsó zálog-cédulánkat. Lázár tanár ur volt a vevő. Ugyancsak előfizettettem lapunkra. Erzsikének is irtam, hogy még ma küldje az előfizetést, mert ettől sok függ. Sok ugyan, mint később megtudtam, nem függött, de annyi mindenesetre, hogy Többsincs mester el tudott menni a moziba és tíz deka líptóit be tudott szerezni. A lap második száma dícsőségesen megjelent. Mekkora ünnepe volt. Benne saját, tulajdon, édes nevem. Nem új dolog volt nálam, de ez Pesten történt. Vidéki lapokban már nem egyszer napvilágot láttam, ma sem szégyelhető versekkel. Csak be kell vallanom, hogy a vidéki szerkesztő ur, aki egyszemélyben nyomdász és lapkihordó volt, állandóan és kétségbeesetten „átjavította” írásaimat. Mondván, hogy a gyermekét jární kell tanítani. Persze akkor nem egészen tudtam, noha sejtettem, hogy a gyermek csak ő lehetett. No, szó ami szó, fővárosi lapba jöttem. Szépirodalmi lapba. Mondom, jöttem én induló korom olvasóim által igen ismert lapjában, a „Vasárnap”-ban is. Sőt a Szerkesztő Ur vitázott is velem az ujkori irodalomról. Dehát most örömem határtalan volt. Kihúztam magam, adyendrés szemmereszéssel, bódultan róttam a poros Gyárvárost. Éreztem, hogy itt nagy dolog történt. Annyi mindenesetre, hogy itt ismerem meg később névre és olvasottságra emelkedett egy-két barátomat.

A jövedelem, sajna, nem mutatott később sem emelkedő irányt, így kénytelen voltam újra az „udvari szavalók” nemes táborra felé fordulni. Egy csodálatos véletlen azonban megmentett. Éppen nyakon akart csipni egy spicli, mikor egy verklis, névszerint Rafael mester, azt találta védelmemre felhozni, hogy hát én neki szedem a garast. Neki pedig jár, miszerint ő zenét szolgáltatt, még pedig eredeti Stovasszer-verkivel. A hűség és a hála a legszebb erények. Ottmaradtam dolgozni Rafael mesternél. Huztam, nem a nótát, de annál inkább a verklit, házról-házra, utcáról-ut-cára.

Folytatjuk.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak május hó 27-én.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 16.50—16.75, 78 kg-os 16.65—16.90, 79 kg-os 16.80—17.05, 80 kg-os 16.90—17.20, felsőtiszai 77 kg-os 16.20—16.50, 78 kg-os 16.35—16.65, 79 kg-os 16.50—16.80, 80 kg-os 16.60—16.90, Duna—tiszai, fejemgyel, dunántúli 77 kg-os 16.10—16.25, 78 kg-os 16.25—16.40, 79 kg-os 16.40—16.55, 80 kg-os 16.50—16.65. Pestvidéki *rozs* 11—11.10, egyéb 11.30—11.40; *sörárpa* elsőrendű 16.25—16.75, másodrendű 15—16, harmadrendű 14.25—14.75; takarmányárpa elsőrendű 13.50—13.65, másodrendű 13—13.40; *zab* elsőrendű 13.70—14, másodrendű 13.50—13.60; *tengeri tiszántúli* 12.80—13; *buzakorpa* 11.60—11.70; 8-as liszt 14.30—14.50 pengő métermázsánként.

Hataridőpiac. *Buza* júniusra 15.65—15.66. *Rozs* júniusra: 10.71—10.72. *Tengeri* júliusra: 11—11.01, augusztusra: 11.10 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.*) Az elmúlt héten a forgalom szűk keretek között mozgott. *Herefélék* iránt nem mutatkozott érdeklődés. Az új termést *bíborheremag* névleges ára kissé csökkent, üzletkötésre azonban még nem került a sor. *Muharmagnak* e héten is jó kereslete volt, a csökkent készletek folytán ára emelkedett. *Kölesből* még elegendő készlet állnak rendelkezésre, azonban a keverékmentes jó minőségűekben hiány mutatkozik. *Mák:* A bevetett terület jóval kisebb a tavalyinál és a rovarkárak folytán a kilátások kedvezőtlenek. Tekintettel arra, hogy a tavalyi készletek egy része az utolsó hónapokban elhelyezésre talált, bár ezidőszent a kivétel szünetel, a piac szilárduló irányzatot mutat. — *A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzősei nyersáruért, 100 kilonként, budapesti paritásában:* Köles, fehér 15—16.50, vörös 14.25—15.50, vegyes 13.75—14.25; tökmag, nagy 25.50—26.50, kicsi 21—22; mák (kék) 45—48; bab: dunai szokvány 15—15.25, dunántúli szokvány 15—15.25, felsőmagyarországi szokvány 13.50—14; muharmag 16—17; csilagfürt 11—11.50 pengő métermázsánként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 12.90, borsóhéj 12.75, borsókorpa 12.50, buza-konkoly 12.50, buza-korpa 12.15, buza-takarmányliszt 14.70, konkolydara 12.75,

lenmagpogácsa 14, napraforgópogácsa 13, szárított répaszelet 11, repecpogácsa 9.50, kókuszdiópogácsa 11, rozskonkoly 9.75, rozskorpa 12.25, rozstakarmányliszt 13.40, tökmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.50—8.70, muharszéna 10—10.40, lucernaszéna 12.20, takarmányzalma (árpa) 6, lucernaszéna, új 6—9.50, takarmányrozsa 5.25, lucerna-és szénakeverék 9.50, alomszalma, másodrendű 5—5.30, zsupszalma, 1 kéve 35—40 pengő métermázsánként.

Cirowszakál. Uradalmi prima takaró szalma 43—46, kistermelői prima takaró szalma 41—43, belés szalma, átlagárban 30 pengő métermázsánként. *Ciromag* 11.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és járnosökrök. Elsőrendű belső járnosökrök (tarka) és beállítani való tinó 40—46, elsőrendű belső járnosökrök (fehér) 40—44, másfél éves tinók 30—40, másfél éves üszök 38—40, fiatal, friss fejős tehén 50—55 fillér kg-ként, élősulyban.

Borjувásár. Elsőrendű 68—72, kivételesen 75—76, másodrendű 58—67, harmadrendű 39—57 fillér kg-ként, élősulyban.

Vágómarhavásár. Bika, tarka, elsőrendű 53, másodrendű 42—52, harmadrendű 26, ökör, magyar, másodrendű 33—53, ökör, tarka, elsőrendű 55, másodrendű 37—53, harmadrendű 28—33, tehén, magyar, elsőrendű 53, másodrendű 45—50, tehén, tarka, elsőrendű 54—57, másodrendű 33—52, harmadrendű 25—32, növendék (éves) 34—50, kivételesen 52, kicsontozni való 16—20 fillér, kg-ként, élősulyban.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 320—465, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 195—370, számár 35, alárendelt 40—200, vágó 15—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldiek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Nyersbőr. *Marhabőr,* 45 kg-ig, magyar 0.68, tarka 0.78—0.85, *borjubőr,* hosszu lábbal 1.25—1.30, rövid lábbal 1.35—1.40, *juhbor,* magasyapjas 0.70—0.72, rövidgyapjas 0.55—0.60, *báránjbőr,* merinó 1—1.10, tarka 0.50—0.55 pengő kg-ként, *mészárosbőr* 12 pengő darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőzött 8, tejszín 240—280, tejfel 120 fillér literenként, Centrifugált vaj 220—260, tehénturó 28—40, juhsajt 110—160, trapista 110—180, emmentáli 220—260 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* Tyuk 1.60—2.40, csirke, rántani való 1—1.20, sütni való 1.90—2.40, lud ujdonság 1.25—1.55, pulyka 1.90—3.20 pengő darabon-

ként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 1.20—1.40, csirke 2.60—3, ruca, hizott 1.10—1.30, lud hizott 1.10—1.25, pulyka, hizott 1—1.15, libamáj 5—7 pengő kg-ként. Teatojás 6.5—7, főzőtojás és apró 5—6 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.08—1.24, hárj 1.20—1.28, sertészsír helybeli 1.12—1.28 pengő kg-ként.

Halpiac. Ponty élő, nagyság szerint 0.80—1.20, harca 2.40—4 pengő kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 1.30—1.50, féledes 1.00—1.20, rózsa 0.80—1, mák, kék 0.56—0.60, pergettett méz 0.94—1.04 pengő kg-ként.

Gyümölcs. Alma 120—180, körte, tiroli 320, cseresznye 50—90, naspolya 60—80, földi eper 350, szamóca 700—720, sárgadinnye ujdonság 800, egres 30—80, dió 100—140, dióból 320—380, mogyoróból 320—380, mandula, keményhéjú 60—80, héjazott 380—600 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 26—32, petrezselyem 26—40, zeller 20—40, kalarábé 8—12, karfiol, tisztított 120—150, vöröshagyma, makói 30—38, közönséges 26—32, fokhagyma 160—250, cékla 6—10, fejskáposzta 60—70, savanyított 24—32, kelkáposzta 40—48, vöröskáposzta 40—50, fejjesaláta 3—10, torna 25—60, burgonya ujdonság 50, őszli rózsa 8—12, nyári rózsa 12—20, Ella 10—14, tömör csiperkegomba 160—260, szefgipomba 120—140, rebarbara 30—50, zöldpaprika, apró hegyes 6—11 (drb), nagy, tölteni való 50—60, tök, főző 110—160, uborka 80—150, spárga 12—120, zöldpaprika, 20, zöldborsó, hüvelyes 60—90, sóska 14—22, paraj tisztított 8—16 fillér kg-ként. Hónaposretek csomónként 4—16 fillér.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára május hó 27-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1690—1720, dollár 340.30—344.30; kanadai dollár 335—345; hollandi forint 230.65—232.65; német márká 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.25—64.85; román leu 3—3.20; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 május hó 27-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 40.5 fillér; kétkoronás 81 fillér; ötkoronás 2 pengő 20 fillér; régi egyforintos 1 pengő 10 fillér.

Aranypénzek: tőzsdei jegyzése szünetel.

Szinezüst kilogrammja: 107 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

Értékpapirokat,

kényszer- és hadikölcsönkötvényt, olasz vöröskereszt-sorsjegyet magas áron vásárol **Barna Bank, Budapest, V., Nádor-utca 26.** Tőzsdevel szemben. Telefon: 213—16, 104—67.